

Šia Savaitę

Paskutinės imtynės. Chicagoj demokratai sustiprino vienas pajėgas galutinoms imtynėms su republikonais, ir tikisi mieste laimėti daugumą. Turėj regitruotų balsų 1,385,631 ir tikisi gauti apie 1,250,000. — Republikonai taip pat įsitikine, kad jų Hooveris nušluoš Smithą Illinois valstijoje. Nebeužilgo pamatysime.

Kaip moterys politikauja. Bradžioj atrodė, kad Hooveris visas moteris pavilio iš Smitho. Bet taip blogai nėra. Lieka ir Smithui. Sakoma, stambiausias smithietis yra Mrs. Woodrow Wilson ir Rosamond Pichot. — Ji "Baby Peggy" metė Smithą ir nusimufino pas Hooverį. — Psichologai turi darbo — tirti, ar moteris turi savo dušią... Sako, patirta, kad kur vienas šeimos narys balsuoja už vieną kandidatą, tai ir kitas butinai už tą patį. Dar neišaiškinta, kuri pusė yra ta palankioji: vyras ar žmona.

Nedaug dangui. Mirė Mrs. S. Dodge ir paliko \$1,000,000. Iš tų pinigų paskyrė 19 tūkstančių draugams, \$5,000 presbiterionų bažnyčiai, kitus giminėms. Tai sako, senovė būtų suprantamiau, jei bažnyčiai paliktų likusius, o giminėms ir draugams tuo \$5,000.

Ir taip blogai ir taip negerai. Vokiečiai pravedė statistiką, kas ilgiau gyvena: ar vedę ar nevedę? Patirta, kad iš nevedusių tarp 20 ir 25 m. mirtingumas yra ant 60% didesnis, kaip tarpe vedusių. Teisiama, kad vedę turi normalesnį gyvenimą ir tikresnę maistą. Iš kitos pusės tie patys vokiečiai pravedė statistiką kas doriau elgiasi? Ir kaip manote? Prizus už gerą vyrų elgesį gavo našliai, divorsuoti vyrai ir senberniai.

Kyls kylj varo. Šią savaitę vienas amerikietis gavo iš vieno žymenio Lietuvos liberalo laišką, kuriame sakoma: "...taip ar kitaip, kulturingai pasauliui mums tol nebus galima pasivyti, kol klerikalizmas galybė nebus sulaužyta. Voldemaras su jais kariauja, bet iš vienos pusės jis jiems ir aplaužo ragus, tai per prezidentą jie vėl atsigrėbia. — Jei Voldemaras juos tikrai nulaužytų, negaila būtų, kad ir dar trejus metus pakentėti be laivės, bet tik išsivadavus iš ilgy šimtmečių dvasios nelaisvės..." — Ką jūs j tai pasakytumėte, amerikiečiai?

Kinijos prezidentu išrinktas buvęs nacionalinės armijos vadas gen. Chiang Kai shekas.

Užmušta 80 ir 30 sužeista čekoslovakijoj Pragos mieste namui sugriuvus.

Kinija švenčia septynioliktą metų sukaktuves nuo nuvertimo monarchijos ir įvedimo respublikos.

Nuskendo Prancijos submarinas Ondine su 43 žmonėmis. Jį nuskandinęs vienas grekų prekių laivas, netyčia užvažiaves.

Argentinos prezidentu antrą kartą išrinktas senas žymus argentinietis Dr. Irigoyen.

Rusų caro motina Marija Aleksandrova mirė Kopenhagoj, Danijoj, ten ir palaidota.

Civilių eroplanų akcidentų Amerikoje per 6 mėnesius įvyko 390, užmušta 153 žmonės, sužeista 276 ir 399 išliko sveiki.

Jungt. Valstybių izde pinigų randasi \$8,213,615,127, arba kiekvienam žmogui išeina po \$40.82, skaitant viso gyventojų 118,720,000.

Kaina
5
centai

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

METAI XV 3331 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Penktadienis, Spalio-Oct. 26 d., 1928 m.

373 Kensington Ave., Chicago, Ill.

No. 37.

Anglija siunčia Radio žinią į Marsą

Anglijos paštas siunčia radio pranešimą į Marso planetą.

LONDONAS. — Anglijos pašto ofisas sutiko pasiųsti radio pranešimą į Marsą. Pranešimą iunčia gerai žinomas psichikos tyrinėtojas Dr. Mansfield Robinson, kurs paskelbė jau kurs laikas kaip telepatišku būdu susisiekti su viena motere iš Marso ir su ja net susitaręs del radio komunikacijos. — Šį trečiadienį Dr. Robinsonas siunčia pirmą radio telegramą vis iš 5 žodžių, kas kainos tik \$1.80. Bangos ilgumas bus 18,500 metrų. Dr. Robinsonas abejoja, kad marsiečiai jau angliška kalbą suprastų, bet jis pilnai tiki, kad marsiečiai jam atsakys tais pat Morse signalais, kokiais jis siunčia. Dr. Robinson jau prieš 2 metus darė bandymą. Tuomet jis gavęs atsakymą, susidedantį iš 2 raidžių M. ir S. Tai spėjama esą Marso vardas. — Keista, kad ir N. Y. Times tą žinią paduoda kaip visai rimtą.

SU MARSU NESUSIKALBĖSI.
Londono bandymas siųsti radio į Marsą sekamas viso pasaulio astronomų.

Dr. Robinsono Londone bandymą už \$1.80 suikalbėti su Marsu astronomai kad ir abejojami vis tik priėmė domėn ir seks visose observatorijose ir radio stotyse, ką atsakys marsiečiai. Sako, kad nėra jokios galimybės pasiųsti radio toliau, kaip 100 mylių į aukštį. Tačiau jei ir galėtų, vargu marsiečiai turi radio, ir jei turi vargu angliška moka. — Dr. Robinsonas apasko, kaip išrodo ta jo "draugė" iš Marse, su kuria jis susitinkas, kada jo dušia nueinanti ant Marso; tai esanti labai kuninga, didele galva, plačiomis akimis ir ilgomis ausimis.

Juokdariai perspėja Dr. Robinsoną taip apie moterį nekaltėti, kad ir toli yra Maršas, o ką tu žmogus, gali ta marsietė nugirsti, ir labai užsigauti. Žinote, su moterimi...

Ar Bus Lietuvoj Seimas?

Finarjū Ministerio p. Tubelio nuomonė.

Bor. Oriekčin, rašydamas "Seg." Lietuvos opiais dienos klausimais, be kita ko taip rašo:

Pasikalbėjime su p. Tubeliu aš paličiau klausimą apie tai ar bus suauktas Seimas?

Ministerių pirmininko pavaduotojas nurodė, kad jis asmeniškai skaito neproduktingu darbą tokios skaitlingos sudėtimi įstaigos, kokia yra Seimas, dažnai nukrypstantis nuo įstatymų darbu politikavimo pusių.

Iš šių žodžių galima buvo padaryti išvada apie tai, — rašo p. Oriekčin, — kad Seimo klausimas dabartiniu laiku Lietuvoje klausimų eilėje dar nestovi.

Kadangi Valstybės Taryba Aukščiausiaja Taryba, ir daug yra įsteigta sykiu su Italijos turi su ja panašumo, tai spėjama, kad ta Valst. Taryba ir bus, tuo tarpu kažkas panašaus į Seimo suragata. Bent iš "Lietuvos Aido" taip galima suprasti.

15,000 PRANCUZŲ AT. SISAKO PILIETYBĖS.

Visos, kurios apsigėdė svetimatūcius, dabar ieško svetimtėybės. O tokių prancuzų skaičius šiemet labai didelis. Tai pačina delto, kad į Prancuziją atvyksta daug svetimtaucyų, žinoma daugiau sia amerikonų.

LIETUVOS UNIVERSITETE 5000 STUDENTŲ.

Lietuvos universitetan šį ruošinį pastoję 1037 nauji studentai, taip kad dabartinio metu iš viso universitete yra virš 5000 studentų.

Vokiečių monarchistų neapykantos giesmė.

Vokiečių monarchistai parašė sau naują himną, kurį dabar gieda vietoj "Deutschland ueber alles". Tas naujas himnas skamba taip: "Mes visa siela neapkenčiame dabartinės valdybės, jos formos ir visa, kas joje yra. Mes nekenčiame delto, kad ją parlamentas valdo, delto, kad jis ne duoda pasižymėti vadams. Mes nekenčiame delto, kad jis trukdo išvaduoti pavergtų mūsų faterlandą"... Kas nori prištarti?..

Dr. Grinius Serga.

Staiga susirgo akių liga ir gydytis išvažiuo į Berlyną Ten jam bus padaryta operacija.

Dr. K. Grinius sveikata, kaip tenka patirti, žymiai gerėja. Profesorai tikrina, kad Dr. regėjimas tiek pasitaisyti. Karaliaučijū teks išbuoti dar apie mėnesį.

VENGRIJOJ ŠMARKUS SUSIRĖMIMAI TARPE DARBININKŲ, STUDENTŲ IR VALDŽIOS.

BUDAPEST. Uždaryti 4 universitetai, suareštuota 140 žmonių del nepaprasto studentų bruzdėjimo; seime eina karščiausi debatai. Darbininkai ir studentai atkakliai kovoja su diktatoriaus grafo Bethlen policija. Iyvyko pogromų prieš žydus. Tė neramumai daugiau išsautki del diktatoriaus pastangų paskelbti monarchiją.

DIDĖJA RUKYMAS.

Per penkis mėnesius šiemet buvo pagaminta 385 tonos tabako ir 36 milijonai cigarety. Per tą patį laiką pernai metais tabako buvo pagaminta 343 tonos ir cigarety 30 milijonų.

20 MILIJONŲ JAUNUOMENĖS AMERIKOJ MOKINASI

Kiekvienas 4 žmogus Amerikoje eina mokslą. Kiek lietuvių tame tarpe?

Su praeitu mėnesiu Amerikos mokyklos vėl pripildo jaunuomene, pradedant nuo 6 metų pirmųjų metų grammar mokyklas, baigiant suaugusiaisiai, einančiais aukščiausias mokslo įstaigas. Niekumet dar visoj Amerikoje nebuvo tiek besimokinančių, kaip pastaraisiais metais. 19,000,000 moksleivių, tai yra lygiai 4 dalis visų gyventojų ruošiasi gyvenimui.

LIETUVOS LAKUNŲ DRASUMAS NUSTEBINO PASAULĮ.

NEGIRDĖTOS DRASŲS VYRAI.

Rugs. 21 dieną du mūsų lakunai Kapit. Peseckas ir leiten. Simkus pasikėlė ir orą, norėdami išbandyti vieną seną lėktuvą. 300 metrų aukštumo lėktuvus staiga užsėdė. Gelbėdami savo gyvybę lakunai išsoko ant lėktuvo sparnų

ir vaikščiodami ant jų šen ir ten tokiu būdu valdė lėktuvą, kad jis nekristų staigiai, bet leistųsi žemyn. Abu drąsuliai išliko gyvi ir menkai tesužeidė. Už šį karžiškią žygį kapit. Peseckas pakeltas į majoro laipsnį.

Užsienių spauda plačiai atsitikimą aprašė, kaip negirdėtą karžiškumą.

Persija kelia revoliuciją prieš sacho madas.

Persijos valdovui šach Reza Khan Pahlevi pradėjus moderninti Persiją, kaip tai suteikiant moterims kaikurias teises, bet kunigų sukurstytos minios pradėjo revoliuciją kelti. Šachas paskelbė mobilizaciją visų galincyū šaudyti vyrų. Kairur jau daroma baudžiamosios ekspedicijos. Visokios reformos kainoja.

Dobrudžos Gyventojai į Bulgariją Bėga Del Teroro Rumunijoj.

VIENA, Austrija. — Pranešama, kad del Rumunijos diktatūros siautimo, Dobrudžos gyventojai, kurie yra daugiausia kilimo bulgarai, viską metę ir bėga į Bulgariją. Rumunų valdžia be atodairos konfiskuoja visą jų turta. Pabėgėliai negali nieko su savim pasiimti.

CHICAGOS SANDAROS STOTYS.

Sandaros atskiri numeriai galima gauti sekančiose vietose:

KAZYS POCIUS, 725 West 120th St., West Pullman, Ill.

V. KAUSILA, 119 E. 107th St., Roseland, Ill.

M. G. VALASKAS, 373 Kensington Ave., Kensington, Illinois.

Taipgi ant kampų sekančiose vietose:

115th St. ir Michigan Ave.
115th St. ir Front St.
108th St. ir Michigan Ave.
107th St. ir Michigan Ave.
105th St. ir Michigan Ave.
35th St. ir Halsted Street
31st St. ir Halsted St.
18th St. ir Halsted Street
47th St. ir Kedzie Ave.
47th St. ir Ashland Ave.
Maxwell ir Halsted Street
Milwaukee ir Robey Ave.
North ir California Ave.
North ir Kedzie Ave.
Kedzie ir Archer Ave. ir Knygyne "Lietuva", 3210 South Halsted Street, baigt.

Ukrainiečių sukilimas prieš komisarų.

Rumunijoj gauta žinių, kad Ukrainoj vėl sukilę valstiečiai prieš komisarų, atsiųsta raudonoji kariuomenė, bet valstiečiai kol kas laikosi. Esą šimtai užmuštų.

NEW YORKAS. — Spalio 24 d. čia susirinko pietauti grupė žmonių, kurie kartu turi turto 10 bilijonų dolerių. Jų tarpe Henry Ford, Thomas Edison, Glenn Curtiss, H. Filstone ir kt. Jie tarėsis, kaip padaryti, kad jų biznis eitų žmonėms į laimę.

10,000 MOTERŲ LENKIOJ IESKO VYRŲ JUNGTINĖSE VALSTYBĖSE.

VARŠAVA. — Lenkų vyriausybė ieško budo, kaip išrasti klausimą paliktų Lenkioj 10,000 moterų ir 30,000 vaikų, kurių vyrai yra išvykę į Ameriką ir juos palikę. Viename lenkų konsulate New York gauta paskutiniu laiku 5000 laiškų, klausiant pagalbos, ir tu laiškų skaičius nepaprastai auga. — Pasirodo, kad dauguma tu vyrų yra pakeitę pavardes ir apsigėdė iš naujo.

SKAITYKIT IR PLATINKIT SANDARA

Sovietų Rusijai bus sunkūs metai

Bado ir bepastogės aukos Sovietų Rusijoj.

\$10,000,000,000 puotavė kitų sveikata.

Maskvos Izvestija praneša, kad prasidėjęs bado pavojus Ukrainijoj ir centralinėj Rusijoj ir nepaprastas bėgimas iš tolimos provincijos į Maskvą sudaro didelio pavojaus pačiai Maskvai, nes tie vaikai parsivesdami naujų savo pažįstamų parsiveža ir tifo (šiltinės) ligą, kuri dabar Rusijoj siaučia. Visi gelžkeliai aplink Maskvą apstatyti ir traukiniai krečiami, ir atvažiuojanti iš provincijos imigrantai moteris ir vaikai areštuojami ir talpinami į liogierius žiemavoti. — Be pastogių kudių Maskvoj esą apie 50,000, kurie gyvena gatvėse, pusplikiai, išbadėję ir yra baisiai ištvirkę; verčiasi tik vagystėmis.

Nauji eretikai Maskvos komunistų partijos centro komitete.

Prauda editoriale praneša, kad 4 nariai išmesti iš Vykdomojo komiteto del dalyvavimo "smulkios buržuazijos" erezijoje. Iš Praudos tono matyt, kad Maskvoj daromos pastangos sukelti organizaciją, kuri dabar Rusijoj siaučia. Tai dar patvirtina skaitlingos proklamacijos išsiuntinėtoms ir visą Sovietiją, praeikiant tas erezijas. Visa propaganda prieš komunistų diktatūrą remiama žemės reformos klaidomis. Valdžia, sakoma, dabar vėl gaus labiau pasiduoti fabriky darbininkų komunistų pusėn prieš valstiečius.

Danijoj 25 Nuošimčiai Vaikų Gimsta Iš Nevedusių.

KOPENHAGA. — Padaryta statistika parodo, kad Kopenhagoj, Danijoj 25% vaikų gimsta iš nevedusių žmonių.

Kituose miestuose gimsta tokiu būdu 14%, o kaimuose 8%. — Danai yra labai liberališki del šeimosiško gyvenimo. Jų net įstatymai leidžia nevedusioms mokytojoms turėti vaikų. Ta laisvė remiama tuo, kad kiekviena moteris turi teisę buti motina ir turėti vaikų ir kadangi nėra pakankamai vyrų, kad užtektų porai. Danai veda gana vėlai, 75% vyrų ligi 29 metų amžiaus yra nevedę.

Amerikiečius Nicaraguoje malarija apsedo.

Iš Panamos praneša, kad atskridę Amerikos lakunai pranešė, jog 1000 Jungt. Valst. marinų susirgo malarijos liga Nicaraguoje. Iš 160 lakunų, kurie ten yra pasiūti, apsirgo 100. Matyt, nikaraguečiai, kitaip amerikonų nenuskirats, kaip tik ligomis.

Rusijoj Porelė Apsivedė Ir Atsiskyrė Per 45 Minutes.

PYGA. — Leningrado laikraščiai aprašo atsitikimą, kur du jauni bolshevikai atėjo pas komisarą, apsigėdė ir bevažiudami namo gatvėkaryj susiginėjo, kur apsigyvens. Žmo kambary, kurio sienos esą nėra nenorėjo apsigyventi vyro kambary, kurio sienos esą nėra gražios, vyras vėl nenorėjo apsigyventi pas žmoną, del jos motinos. Apsisukę nuvažiavo pas tą patį komisarą ir persiskyrė.

MEKSIKOJ 13 VALANDŲ SUSIRĖMIME UŽMUŠTA 39 ŽMONĖS.

MEXICO CITY. — Užmuštųjų tarpe 30 sukilėlių, 8 kareiviai ir du sunkiai sužeisti. Susirėmimas prasidėjo, kada 20 kareivių apsupo apie 300 sukilėlių, kurie plešė Jalisko priemiesčius. Guadalyara užmušė maskuoti žmonės kuniųgą einantį į bažnyčią ir bažnyčią aplėšė.

Prezidentas Coolidge atsiskaukė į tautą, kad atnaujintų tikėjimą į krikščionybę.

VISI Į NADRAVĖS ROMOVĖ!

Ir tautiškai ir kulturiškai mes busime nuoseklus, pasakmingi ir stiprus tik tada, kada susispsiesime į tautišką ir kulturišką organizaciją.

Be tos jėgos, kokia išimtinai tik iš organizuoto kuno išplaukti tegali, niekadoms mes nepajėgsime reikiamai ir atatinamai pasitarnauti savo Tėvynei ir apšvietai.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara yra grynai tautinė ir kultūrinė organizacija, kuriai kiekvienas geras lietuvis turi priklausyti ir dirbti, idant padarius ją taip didele, taip galinga, kad ji būtų tarsi gyvasis atvaizdas tos Nadravės Romovės, kuri buvo, tarytum, centrinė visos ietuvos šventykla, kurioje dieną ir naktį degė šventoji ugnis ir neleido lietuviuose užgesti Tėvynės Meilės jausmui!

Todel, broliai ir sesutės, ko skaitlingiausiai susirinkime Lapkričio 7 d. vakare Chicago Lietuvių Auditorijon ir su nuosirdžiais pasitarimais ir su neskupėtinu dnosnumu iš naujo sukurkme tą šventą mūsų prosenų ugnį, idant ji amžinai degtų ir nedaleistų Amerikos lietuviuose užgesti tam kilniausiam žmogaus jausmui — TĖVYNĖS MEILEI!

Kitame "Sandaros" numeryj šituo svarbiausiu Amerikos lietuvių tautinyje ir kultūrinėje gyvenime klausimu pasakysime daugiau.

A. L. T. Sandaros Reikalai

Kuno ir Proto Sveikata

ZODIS KUOPŲ VALDYBOMS PRANESIMAS.

Gerb. draugai sandariečiai, kuopų valdybų nariai. Po vasaros sezono ir dar Sandarai neišeinant, narines mokėstys gerokai jau yra užsivilkę, ir to. dėl dabar prašau pasirūpinti susaukti kuopų susirinkimus ir išrinkus duokles prisięsti į Centra, nes šis Chicagoje Sandarai jau trečias numeris, o dar, apert chicagiečių, nei centas nėra gauta narinių mokesčių.

Apie Sandaros reikalus, ne užilgo padarysiu platų pranešimą į kuopas.

Matas Biekša,
Sekr. Adm.

SVEIKINIMAS.

Ne išpasakytai smagu pasidaryt sulaukus pirmo numerio "Sandaros" iš Chicago. Tai labai laukiama viešė. Per paskutines kelias savaites negaudami "Sandaros" pasijutom lyg armija be vado, ir daugelis iš mūsų tik dabar suprato savo laikraščio tikrąją vertę. Todėl geriausia pasisekimo "Sandarai" Chicagoje. Valio chicagiečiai!

Fel. Motuzas,
Detroit, Mich.

LINKĖJIMAI.

"Sandara"
Chicago, Ill.

Gerb. Tamstos:

Siuomi siunčiu gražiausius linkėjimus "Sandarai" jos redaktoriai ir administracijai. Geriausios kloties naujoji vieta. Lėj! Lai laimė klojas, lai "Sandara" auga ir bujoja su savo visą šeimynę. Tikiu, jog "Sandara" pasirinkdama Chicago, — pasirinko geriausią vietą, nes ten daugiausia lietuvių gyvena. Aš iš savo pusės prižadau "Sandara" remti kiek galedamas.

Geriausios kloties,
Jusų **A. S. Kulžickas,**
Cleveland, Ohio.

M. Biekša,
Chicago, Ill.

Gerb. Drauguti:

Linkiu jums viso gero! Kaip matyti, mūsų organas "Sandara" pradėjo vėliai lankyti narius ir skaitytojus. Pirmą numerį išėjusį Chicagoje, gavau: — atrodo fine. Apgarsinimų matyti stambiai. Gal bus ir geriau negu Naujoji Anglijoje. Negaudami, per tulą laiką, labai pasiilgome "Sandaros". Dabar siuntinėkite viems kaip ir pirmiau; nebribra toniečiai jusų neužmirš.

Viso geriausia,
Jusų **P. P. Pilipauskas,**
New Britain, Conn.

JACK GANSONAS SVEIKINA.

"Sandaros", bendradarbis Lietuvių ristikų čempionas atsiunte žemiau dedama pasveikimą. Jis žada ir toliau bendradarbiauti sporto skyriui, kurį su sekamais numeriais vėl įvesime. Gerbiame Sand. darbuotojai: Parvažiaavę iš Oklohomos valst. ir užėję į "Dirvos" ofisą pamačiau jusų pirmą numerį, išleista Chicagoj. Peržiūrėjęs ir perskaitęs tapau labai patenkintas, kad tos žinios buvo sudėtos gražiai ir tvarkingai, kur yra malonu skaičiuoti. Ir todėl aš ypatingai linkiu ko geriausios ateities "Sandarai".

Aš myliu skaičiuoti ir rašyti del "Sandaros", kur yra nusistatymas rašyti ir kelti sportą tarp Lietuvių jaunimo. Tad linkiu ateityj, kad daugias rašytų apie lietuvių sportininkus, kurie kelia lietuvių vardą tarpe pasaulio sporto mylėtojų ir kelti lietuvių jaunimo upą link atleisti gyvenimo. Su pagarba,
Jack Ganson,
Liet. ristikų čampion.

A. L. T. Sandaros 4-to Apkričio nepaprastas susirinkimas įvyks Nedėlioje, Lapkričio 11 d., 1928 metais, 2-ra val. po pietų, Sandaros svetainėje, 3331 So. Halsted Street. Taipgi visų kuopų išrinktieji delegatai malonėkite pributi į šį susirinkimą paskirtu laiku, nes yra daug svarbių reikalų. Taipgi kviečiame ir naujos kuopos š Marquette Manor valdybos narius arba jų lygaliotinius lalyvauti šiame susirinkime.

— **Valdyba.**

SVARBUS SUSIRINKIMAS.

A. L. T. Sandaros 85 kuopos susirinkimas įvyks Nedėlioje, Lapkričio (November) 4 d., 1-ma val. po pietų, Sv. Jurgio Parapijos svetainėje, ant 19-tos Carey Way, S. S. Pittsburgh, Pa.

Visi nariai pribukite nes bus varbus susirinkimas kaslink 'akarinės. — kokia turi būti; orivatinė ar sudėtinė. Visus cvičėia.

Komitetas.

PIRMIEJI SANDAROS STULPAI.

Padėjusieji Lėšomis ir Darbu Sandarai Chicagoje Išikurti.

Praeitose Sandaros laidoje ovume paminėję vardus pirmųjų Sandaros draugų, kurie yra jau kuom nors parėmę Sandara, bet toli gražu nevisi buvo suminėti, taigi šiuomi ir papildome. Sandaros draugai: P. J. A. Abromaitis, A. Viščiuliu, A. Samaškiūtė, V. Cepuliuotė, M. Šliuoteriute, Z. Kundrotaitė, E. Morkunaitė; onios M. Zolpienė, M. Kišionė, E. Bučinskienė, J. Andriulienė, A. Firontienė, P. Samaskienė; p. Stasy Kodis, K. Vilkas, F. Hermonas, kun. P. Zalink, St. Grišius, V. Kisonis, M. G. Valaskas, dr. A. Juozaitis, P. Montvidas, G. Lukas, A. Zolpis, J. Trijonis, M. Karnapecas ir kiti. Iš šio rašinė. jo gerb. Sandaros nariai mays, kad Sandara Chicagoje, uri daug gerų draugų, remė. y ir todėl galima tikėt, kad Sandaros laukia šviesi ateitis.

"SANDAROS" BENDRADARBIAI IR KORESPONDENTAI KITOSE KOLONIJOSE.

BOSTONE, MASS.: Z. Stankėnas, St. Mockus, J. Kasnauskas, pnia Jurėnienė ir kt. Bostono "Gabijos" referentas — p. Kudrauskas; Bostono jaunimo veikimo reporteris — J. A. Kontrimiūtė.

WORCESTER, MASS.: P. A. Dėdynas — specialus atstovas korespondencių, žinių, garsinimų, biznio ir laikraščio platinio organizavimui visoje apylinkėje, P. Kriaučialis, J. Krasinskas, plė Rautytyė, p. Gotautas ir kt.

LAWENCE, MASS.: P. Čer-nauskas, p. Bagdonas, p. Cilcius ir kt.

LOWEL, MASS.: K. Kindaras, p. Sadauskas ir kt. Jie apima ir Lynn, Haverhill, Hudson.

LEWISTON, MASS.: P. Ba-niulis.

RUMFORD, ME.: Jonas Kaulavičius.

NORWOOD, MASS.: J. Pie-ža.

MONTELLO, MASS.: K. J. Jurgelionas, A. Vaitkus ir kt.

HARTFORD, CONN.: V. M. Čekanauskas, J. Sekys, B. Ve-deikis ir kt.

NAUGATUCK, CONN.: J. F. Vilkas.

NEW BRITAIN, CONN.: P. Pilipauskas, J. Vitukinas ir kt. THOMPSONVILLE, CONN.:

F. Makaveckas.

NEW HAVEN, CONN.: M. Vokietaitis, J. Kriukonis, V. Alksninis ir kt.

BRIDGEPORT, CONN.: A. Sapięga, Stasiunaitis, P. Re-meika ir kt.

Sitą skyrių veda Dr. Margeris 3421 So. Halsted St. Chicago, Ill.

ZODIS-KITAS DARBA PRADEDAI

Taigi dabar ir jūs ir aš studijuosime kiekviename "Sandaros" numerjy kuno ir proto sveikatos klausimus.

Zmogaus kunas iš tikrųjų yra labai sudėtinis ir painus. Tik per labai nuodugną jo tyrinėjimą, piaustymą ir pro mikroskopą jo audinių stebėjimą galima šiek tiek daugiau jį pažinti. Šiaip jau tai jis pasi-lieka tarsi gyva slaptybė. Už tai ir nereikia per daug stebėtis, jeigu žmonės savo kuną permažai tepažįsta. Nereikia, tikrai sakant, ir norėti, kad jie gerai jį pažintų. Juk tai negalimas daiktas. Vis delto kiekvienas žmogus bent aplamai turi savo kuno slapybės žinoti ir suprasti. Ir stačiai apsilėdymas reikia pirmistie tiems, kurie nors ir gana ilgai pagyvena, vis delto apie savo kuną tiek tiek nežino, kad jis — į žmogų panašus...

Todel ir teks mums ne vieną kartą čia gvildinti nors pamatinę kuno sudėtinę, patys svarbiausi organai, arba prietaisai, ir tt.

Reikia, be to, pažinti ir kuno veikimas. O labiausiai reikia mokėt atskirt nenormalus jo veikimas nuo normalaus. Mat kaip jau kunas pradeda kaip reikiant nebedirbt, tai tikrai kas nors negera su juo yra. Iš karto gal but tik menkinis ir maža pagalba pašalinimas, bet nieko nedarant, gali ir visai rimta liga versti. Taigi ir gausiu čia gvildinti ne tikitai kuno sudėtinę bet ir veikimą, mokslo žodžiais tariant, anatomiją ir fiziologiją.

Bet tai dar toli gražu ne viskas. Ir juo labiau, kad šiandė jau nebeapsitenkinama tuo nors ir labai sveikū posakiu — sveikame kune ir protas sveikas (mens sana in corpore sano). Taigi, jeigu tik jau kunas sveikas, na, tai ir protas sveikas ir, vadinas, nesuk galvos apie tai. Bet iš teisiybės, tai tik pusė tiesos čia tegludi. Kita pusė randas štai kame — tik tada kunas gali buti svei-

- ANSONIA, CONN.:** J. Maka-revičius, A. Gudžiminas ir kt.
- STAMFORD, CONN.:** P. Žil-linskas.
- WATERBURY, CONN.:** L. Natkevičius, P. Krugelis, Kvartiejus, M. Alyta ir kiti.
- NEW YORK-BROOKLYN, N. Y.:** P. Ambraziejus, P. Mj. kolainis, A. B. Strimaitis, Dr. Vinikas ir kt.
- KEARNEY, NEVARK, N. J.:** J. Baltrukonis.
- PETERSON, N. J.:** Varaš-kevičiu, J. Treinys.
- BIGHAMPTON, N. Y.:** J. Satikauskas.
- SCRANTON, PA.:** A. Janu-saitis.
- WILKES BARRE, PA.:** J. Balsevičius.
- PHILADELPHIA, PA.:** S. Grininė, Z. Jankauskas, J. K. Urbonas ir kt.
- BALTIMORE, MD.:** N. Ras-tėnis, A. Kurelaitis.
- PITTSBURGH, PA.:** J. Vir-bickas, P. Dargis, plė A. Ake-laitytė.
- DAYTON, OHIO.:** M. Moc-kevičius ir kt.
- CLEVELAND, OHIO.:** A. K. Bernotas, V. P. Banionis.
- DETROIT, MICH.:** J. Motu-zas, J. Ambrose, adv. J. Uvikas ir kt.
- RACINE, WIS.:** M. Kaspa-raitis.
- KENOSHA, WIS.:** p. Kas-pulis.
- MILWAUKEE, WIS.:** S. Ber-žienė.
- LOS ANGELES ir St. LOUIS.:** A. Ramanauškienė.

Šitas sąrašas sudarytas at-mintinai, todėl nėra pilnas. Vė-liau papildysime.

kas, kada jo tarsi kiekvienas žygis yra atsargiai valdomas sveiko proto (corpus sanum in mente sana). Kunas tikrai yra besotis, ir tik duok jam valią, tai kaip bemaži jis kažkur atsidurs ir pridarys visokių bėdų ne tik sau, bet ir protui. Todel tikslus ir rupestingas kuno valdymas visados yra labai reikalingas.

Dabar, kaip jau mes visi bendrai studijuosime kuno ir proto sveikata, tai nepatingė-ties atsklausti manęs, žinoma, tik sveikatos reikalais. Turite, pavyzdžiui, kokių negalių, jauči-atės prastai, na, tai ir klaus kite, kas reikia daryti. Be to, jeigu apskritai mano straip-sniuose pasirodys jums kas nors neaiškias, nesuprantamo, tai tik klauskite, o aš mielai atsakysiu. Juk tik del to ir ėmiaus sitą skyrių vesti, kad jum pasitarnavus. O, žinoma, ir man bus naudos, nes rašy-mas, ypač mokslo srityj, — tai kiekvienam didžiausia ir geriausia mokykla. Taigi mes visi drauge mokysimės.

— **Dr. Margeris.**

"VANDENINE LIGA"

"Vandeninė liga" iš tikrųjų nėra liga, o tik tai simptomas arba ženklas kitų ligų, dažniausia širdies, inkstų arba ir kepenų

Pavyzdys I. Septyniolikos metų mergaitė. Serga jina! gana seniai. Jau kelis kartus bu-vusi ligoninėse, o daktaryj, tai turėjusi tiek ir tiek. Jos veidas pabrėngęs, ypač pakaiiai, gi rankos, kojos ir pilvas labai iš-putę. Išegzaminavus pasirodo, kad širdis baisiai išsiskėtus, kai kurie vožtuvai kaip reikiant neužsidaro, taigi daug kraujo atgal teka, ir aplamai visas širdies darbas baisiai netikslus. Pradėta gydyti ligonė tam tikromis gyduolėmis. Širdis kaip bemaži sustiprėja, sureteja, na, ir apskritai geriau eina. Suptumas išnyksta ir ligonė daug geriau jaučiasi. Bet ar ilgam? Neuzilgo ir vėl senieji simptomai pasikartoja. Dabar jau gydosi sunkiau, bet vis delto pasiseka. Tik dar kartą seniems simptomams sugrįžus, jokios gyduolės jau nebegelbsti. Vanduo iš pilvo išleidžiama. Bet už kelių savaičių ir vėl jo tenais pilna. Ligonė pagalios patenka pavie-to ligoninė. Čia trečioje die-noje nuo pribuvimo miršta.

Pavyzdys II. Rodos, apie 12 metų vaikas. Labai suputęs, vos paeiti tegals. Skundžiasi nabagas, kad širdies plotmėje kartais labai skauda bei gnyba, kad galva svaięsta ir ap-skritai, girdi, besijaucias labai prastai. Išegzaminavus pasirodo, kad ne tik širdies darbas, bet ir inkstų visai netikės. Širdis žymiai sugedus, o podraug ir inkstai. Pradėdama vaikas gydyti. Pasėkos stačiai netikė-tai geros. Vanduo visai dingsta, taigi ir skausmai ir svai-guliai. Vaikas per ilgą laiką laikoma ant tam tikrų gyduolių, paskui visai gyduolės sustabdoma, vis delto simpto-mai, kaip pas tą mergaitę, vi-sai nepasikartoja. Džiaugiasi vaikas ir tėvai. Vis delto ne-reikia manyti, kad vaiko širdis visai gera pasidarė. Ne. Ji visai gera niekad nebus, nes perdaug organiskai sugedus. Ir norint, kad šitas vaikas vi-sai gerą širdj turėtų, reiktu se-nąją ir sugedusią išimti ir vi-sai naują įdėti. Bet kaip tokį darbą padaryt, pakol kas mok-slas nieko nežino. Taigi, kad ir noroms nenoroms vaikas tu-ri pasitenkinti senąją savo širdimi. Nors ji ir nėra gera, bet gyventi su ja galima. Tik ži-noma, reikia tvarkingai užsi-laikyti. Susityvarkė ir inkstų darbas, ir galima sakyti, kad jie dabar gana gerai dirba.

Pavyzdys III. Jaunas graū-ri gerai įsisenėjusj kvėpavimo vamzdžių uždegimą, del ko ji gana dažnai dusulys smaugia. Kai užlipa laiptais ofisan, tal lupos pamėlynavę, kvėpavimas tankus, žodžio išartai nebe-gali. Išegzaminavus pasirodo, kad širdis baisiai prasta. Gy-dymui ne lengvai pasiduoda. Toliau ir kojos pradeda tinti, gal but del to, kad sunkų dar-bą dirba, mat, lengvsnio ne-gauna. Seniai jį mačiau, tai ir nežinau, kaip dabar jam eina-si.

Pavyzdys IV. Senyva moteriskė. Lovoj guli, nes, sako, kaip pavaiškėja, tai visai blogai pasidaro. Pilvas išputęs, kojos labai sutinę. Vemt ja verčia. Galvą skauda. Kosulys kankina, o kartais ir kraujais atsispiauja. Turėjusi gydytoją, kuris sakęs, kad inkstai negerai. Išegzaminavus pasirodė, tiesa, kad inkstai prasti, bet širdis daug prastesnė. Ne tikitai kad išsiskėtus, kai kurie vožtuvai kaip reikia neužsivožia, bet ir visas širdies darbas be jokios tvarkos, be jokio taktu. Tam tikromis gyduolėmis gydant, moteriskė pagerėja, vis delto be gyduolių gyventi jau nebe-gali ir vargiai kada galės.

Pavyzdys V. Vidutinio amžio moteriskė. Labai graūj ir žlavių vaikučių turi. Tik labai biedna. Pilvas labai suputęs. Viena koja dar nieko sau, bet kita, tai taip baisiai suputus, kad tarsi stora, kaip ir visas kunas per stuomeni. Jos širdis labai prasta, vis delto eiti dar eina, nors ir labai šlubuo-dama ir kriokdama. Gydant biskj pagerėjo. Kas išeis to-liau, sunku pasakyti. Tiek te-čiaus aišku, kad norint ir ma-žią dozą tam tikrų gyduolių šita ligonė imdama, gali dar ilgokai pagyventi.

Daug tokių ligonių butų gal-ima suminėti, bet, rodos, kad šiuomsyk užteks.

II

O dabar apie vieną-kitą ligo-nj, kepenų sugedimu sergantj, na, ir "vandeninę ligą" turintj

Pavyzdys I. Įkrypuoja ofi-san aukstas vyras. Jo veidas, matoma, ligos taip iščiulptas, kad atrodo, kaip kumštis, tečiaus pilvas, tai kaip aruodas. Pilve, matote, vandens pilna. Sėdasi žmogus kreslan ir pra-deda pasakoti savo bėdas. Na-šlys. Jau nebedirbęs, nes — bejęgis. O pirmiau buvęs labai stiprus, dirbęs sunkiai. Oras dirbtuvėj tvankus, o karštis — kaip pragare. Uždirbdavęs ne visai mažai, bet turtų ne-sukrovęs. Reikėjė išsigerti... Sako: "Išėini, budavo, iš to prakieito fabriko, per dieną apęs ir praktite mirkęs, žinai, užsuki salianu išsigerti. Pradėti vienas, užbaigi keliesia. O aš, žinai, buvau unaravas vyras, taigi iš kitų netykoju, budavo. Kol dar nebuvo to 'probišino', tai kadir pinigus prağerdavau, bet sveikatos tai turėjau, tik virtus šitai kontre-ri sausa, pradėjau munsainą gerti. Žinai, parėjęs iš darbo, budavo, prisipiliu sklienycių, išgeriu prieš vakarienę, o po vakarienės, žinai, kokias dvi. O kaip susieini žmogus su fren-tais, tai, žinai, ir daugiau iš-geri. Iš sykio nieko, tik toliau pastebejau, kad mano veidas vis eina mažyn, o pilvas didyn. Paskui pradėjau valgyt nebe-norint, viduriai ėmė nebedirbt, at, tarsi visokie trubeliai už-puolė. Turėjau pagalios ir dar-bą mesti. Taigi nebedirbu. Pi-nigų nebeturiu, tai gal, gerb.

— **Dr. Margeris.**

O dabar, tai ir pilvas ir kojos išpunta." Išegzaminavus šita ligo-nj, pasirodė, kad jo kepe-nyje jau visai munsainu nua-vyrto ir pilnas jų pataisymas nebegalimas. Tiesa, galima jam pagelbėti, bet pilnai išgy-dyti, tai nōrs ir viso svieto dak-tarai jį gydytu, vistiek nebe-išgydytu.

Taigi ir matome dabar, kad taip vadinama "vandeninė li-ga" yra tik tai simptomas šir-dies, inkstų ir kepenų ligų.

Galų gale, reikia čia paste-bėti, kad baisiai pavojinga per-daug žaisti su munsainu. Tai kišimas galvos tiesiog po gil-tinės dalgiu.

— **Dr. Margeris.**

NADAS RASTENIS

ADVOKATAS
700 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.
Telefonai:
Buto: Gilmor 0361
Ofiso: Calvelt 5896

J. H. JABLONSKIS

PARDUODU ANGLIS IR COOPER KOKSUS
Geriausios rūšies

Galima po mažai mokant vasa-ros metu įgyti anglj visai žie-mai. Lietuviai pažysta mane, o aš Lietuvius. Reikale kreipkitės 39 Spring st. West Haven, Conn. Arba telefonuok West 1662

Skaičiuokit ir Platinkit SANDARA

HUDSON
MOTOR CAR CO.
DETROIT MICH.
U.S.A.

CALUMET
MOTOR
CO.

10940 Michigan Ave., Chicago, Ill.
Pullman 7300

ESSEX
MOTORS
DETROIT
U.S.A.

Phone Pullman 0659

Paul's Pharmacy

DRUGS, CANDIES AND SODAS

233 East 115th Street Chicago, Ill.

APTIEKA!

Noriu Supažindinti Lietuvius Su Zemiau Parodytoms Prekėms, Jų Vertė Patirsite Vartodami.

Mes Garantuojame Jų Gerumą!

JATUL'S TREJANKOS, pakelis.....	50 c.
(Lietuviškai: Trejos Dėrymerios)	
VALERIJONO LASAI, bonkelė.....	36c.
EDAK (Vaistas Gydo Galvos Skaudėjimą).....	50 c.
Lietuviški Cigarai Lietuvių idirbystė ir savastis	
STOUGHTON SMOKERS už bakšą 50 cigarų.....	\$1.00
už bakšą 5 cigarai.....	50c.
Importuotas iš Lietuvos Muilas	
RADIOZA Muilas dėžutė.....	50 c.
LELIJOS PIENO Muilas.....	\$1.00

Mums reikalingi agentai, atsišaukite, — turėsite gerą uždarbį! Reikalaukite Musų Prekių. Persuntimą Apmokam. Adresuokite:

P. A. JATUL, (JATULIS)
Vaistininkas
813 Washington St. Stoughton, Mass.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PASALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE

Kurios Turtas virš \$1,000.000; narių 20,000

NUO SUSIORGANIZAVIMO IKI ŠIAM LAIKUI ISMOKĖTA \$400,000.00 POMIRTINIŲ, PASALPU ISMOKĖTA \$500,000.00

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visimariai gauna laikraštį "Tevynę" domanai ir tapgi gauna SLA. Išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtiniai skyriai — \$150, 300, 600, ir 1000.
Pasalpos Skyriai — \$6,00, \$9,00 ir 12,00 į savaitę

Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-TH STREET, NEW YORK, N. Y.

ZYMUS LIETUVIAI PALAIKO LOUIS L. EMMERSON.

KAIPO GUBERNATORIŲ IR VISUS REPUBLIKONŲ KANDIDATUS, Į VALSTIJOS URĖDUS.

Išreikšdami nuomonę, kad Louis L. Emmerson, Respublikonų kandidatas į Gubernatorių, įsteigs šioj valstijoje veiklę, ekonomišką ir konstruktyvę valdžią žymesnieji Čikagos lietuviai piliečiai indorsavo jo kandidatūrą ir palaiko jį ir visus kitus republikonų kandidatus į valstijos urėdus.

Jie murodo, kad per 11 metų užimdamas vietą Valstijos Sekretoriaus, kuri vieta yra svarbiausia po gubernatorystės, p. Emmerson daro, kad biznio metodai gali būti vartoti ir valdžioje. Darbas atliktas Secretary of State ofise yra labai padidėjęs, bet išlaidos buvo sumažintos proporcingai.

Apie \$100,000,000 buvo p. Emmersono surinkta ir perducta valstijos lėdai taisyms bei pravedimo naujų kelių. Jis buvo vienas tų, kurie išdirbo planą sulig kurio keliu pravedimu iškašiai buvo apmokėti automobilistų mokesčiai, vietoj padidinus žmonėms taksus.

Savo kampanijoje į gubernatorių p. Emmerson prisizada pūnai perdurti taksų sistemą, kad paluosavus namų ir kitokios nuosavybės savininkams nuo nelygių taksų, kurias jie dabar moka. Jis prizada vesti valdžią ekonomiškai, tuo būdu sumažinant valdžios išlaidas. Jis įdomaujasi įstatymais liečiančiais darbininkų gerove ir pramonės pagerinimą ir pramonės pagerinimą ir griežtai reikalauja priderančio vėdimo visų valdžios skyrių.

Kiti republikonų kandidatai į valstijos urėdus yra veik visuosmeniskame gyvenime per daugelį metų ir yra gerai žinomi Illinois valstijos žmonėms. Jis duoda patarnavimą kokio visuosmenė turi teisę laukti. Tarp šių kandidatu yra sekanti:

OTIS F. GLENN, kandidatas į Suv. Valstijų senatorius, yra buvęs Illinois Valstijos senato narys ir yra gerai žinomas Chicago advokatas.

FRED E. STERLING, kandidatas į Vice-Gubernatorių, kurią vietą jis dabar užima, yra laikraščio leidėjas Rockforde ir ilgai dalyvavęs visuomeniniame darbe.

WILLIAM J. STRATTON, kandidatas į valstijos sekretorius, yra buvęs viršininkas apsaugos Departamento.

OSCAR, NELSON, kandidatas į Peržiūrėtojus Knygų, kurią vietą jis ir dabar užima, yra gerai žinomas bankininkas ir buvęs Valstijos Izdininkas.

OMER N. CUSTER, kandidatas į Valstijos Izdininkus, yra laikraščio leidėjas, bankininkas ir narys valdybų kelių didelių korporacijų.

RUTH HANNA McCORMICK, kandidatė į Kongresmanus, renkamus visos valstijos, yra viena geriausiai žinomų moterų Suvienytose Valstybėse.

RICHARD YATES, kandidatas į Kongresmanus, renkamus visos valstijos, kurią vietą jis ir dabar užima, yra buvęs Illinois Valstijos gubernatorių. Savo pasidarbavimu kongrese jis užsitarnavo išrinkimo antrą sykį.

Šie kandidatai yra verti visų gerų piliečių paramos. Išrinkimas Herbert Hoover ir Charles Curtis į prezidentus ir vice prezidentus ir išrinkimas Louis L. Emmerson ir kitų kandidatu į valstijos urėdus yra svarbus, kad gaus gerą valdžią kaip visoj valstybėj, taip ir šioj valstijoje.

Republikonų administracija užtikrina veiklią ir teisingą valdžią.

Šios nuomonės yra palaikomos sekančių žymių lietuvių, kurie yra pasirašę po raštu raginančiu palaikymą Republikonų kandidatų.

- Joseph J. Elias, Dr. Anthony J. Zimont, Anthony A. Slakis, Kasimir P. Gugis, John B. Brenza.

NORTH SIDE.

Humbold Park Liet. Pol. Klubas.

Jis yra skaitlingas nariais ir turtingas finansais. Kadangi šie metai yra politiški tai mūsų klubas ima viešą dalyvavimą.

Spalio 18 d. įvyko specialis šio klubo susirinkimas aptarimui įvairių politinių reikalų. Susirinkimas buvo skaitlingas ir pusėtinai gyvas. Čia buvo svarstoma, kurią partiją remti į Jung. Valstijų prezidentus. Diskusuota arti pusantrų valandų šiame klausime. Mat šis klubas yra independent, tai todėl prieš rinkimo reikia nusitarti tą ar kitą partiją remti.

Mr. HERBERT HOOVER, indorsuoas kaipo republikonų kandidatas į J. V. prezidentus. Reikia pasakyti, kad klubiečiai klaidos nepadarė išeidami už tą kandidatą, nes mūsų šalis bus geriau apsaugota nuo importų ir kitų dalykų.

Reikia priminti, jog mūsų klubas rengia saunų balių šeštadienyj, lapkričio 24 d., 1928 metais, Spaulding alėje, 3312 West North Avenue, pradžia 6:30 val. vak. o įžanga vos 35 centai ypatai. Ziūrėkime, kad dalyvautumėme šiame parengime.

TOWN OF LAKE

Paroda atsibus pagerbimui Oberto.

Vietos lietuvių remama iniciatyva, Spalių. Oct. 28 d. tai

PAKVIETIMAS

Visi į republikonų prakalbas.

Humbold Park Lietuvių Politikos Klubas rengia didžias prakalbas, nedėlioje spalio 28 d. Spaulding Hall, 3312 West North Avenue.

Prisidės šiaip: visi Northsidės lietuviai, kurie turite automobilius, tai prisisodinę žmonių atvykite prie p. L. Strupo, 3636 West North Avenue apie 1:30 val. po pietų. Nuo čia automobilistai sykiu apvažiuos savo Vardą ir sugrįš į Spaulding Hall. Kiti rinkitės minėton salėn, prakalbos prasidės apie 3 val. po pietų.

Kalbės šie žymus kalbėtojai republikonai kandidatai: Mr. John W. Jaranowski, recorder of deeds; Mr. Eugene L. Nausser, aldermonas ir kandidatas į board of assessors narius; iš lietuvių adv. Jonas Kūičnaskas ir keletas kitų žymių kalbėtojų, kaip amerikonių taip ir lietuvių.

Todel šios kolonijos lietuvių pasirodykime skaitlingai, pripildikime salę, nes tuomis galėsime sudominti vietos politikierius ir valdininkus. Kas turite automobilius, stokitė į viešą parodą, tas labai svarbu, o kiti, žinoma, vykite į Spaulding Hall, neturintieji mašiny.

Svarbu mums bus pažinti aldermoną p. Nausser, p. J. W. Jaranowski, kurie yra geri draugai lietuvių, taipgi ir kitus. K. J. Š.

TOWN OF LAKAE

Įžymus veikėjas V. P. Pieržinskis.

Noriu pažymėti, kad mūsų lietuvių kolonijoje, bene įžymiausias iš lietuvių tai ponas Pieržinskis, kuris nenulstantis su energija darbuojas netik tarpe lietuvių, bet ir tarpe amerikonių, politinėse organizacijose ir politikierių tarpe užima ne paskutinę vietą, už ką ir lietuvių vardą kartu pakėlė tarpe amerikonių.

Mums lietuviams garbė yra ir valima džiaugtis ponu Pieržinskiu pasišventusiu darbuotoju.

Pirmą kartą teko pasikalbėti su Pieržinskiu, kuris yra labai užimtas, bet kada pasisakius, kad nuo "Sandaros" bendradarbis, tai maloniai atsinešė ir prie progos žadėjo Sandaros bendradarbiui daug ką prigelbėti vėliaus.

Pieržinskis turi nemažą valgyklą — restoraną, užlaiko ne mažai patarnautojų vyrų ir merginų. Jo biznis yra 1628 West 47th Street. — Al. A. Žalpis.

Boston, Mass.

Tel. University 1768-J LIETUVIS PENTERIS Pentinu, popieruoju ir dekoruoju iš lauko ir vidaus. JOHN R. GUDLEVSKI 12 Merrill st., Cambridge, Mass.

Tel. So. Boston 6502 Paul J. Jakmauh, M.D. (Jakimavičius) 509 EAST BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Aleksander Slowik VAISTINĖ Mes prirengiame vaistus atvargiai su aukštu patyrimu 7441 W. WARE AVE. DETROIT, MICH.

Valandos: 9 iki 12, 1 iki 5, 6 iki 8. Seredomis tik nuo 9 iki 12. Subatomis vakarais ir šventadieniais ofisas uždarytas. Speciališki susitarimai daromi. Dr. M. Vincent Casper (KASPARAVIČIUS) DENTISTAS Persikelia naujon vieton, kur pildis savo profesijos pareigas užsiimdams abelna dentisterija, inimant ir X-Ray 511 BROADWAY SO. BOSTON Tel. South Boston 0823 (Sale Dr. Jakmauh ofiso)

STRAND LUNCH Perėjo į naujas rankas ir dabar naujus savininkas teikia viešniausias ir geriausias valgius, kur kiekvienas bus patenkintas. Užteik ir persitirkink. STRAND RESTAURANT 304 BROADWAY SOUTH BOSTON MASS. Albert Helgerman, Sav.

Tel. So. B. 0441 Lietuvys Advokatas VEDA VISOKIAS PROVAS kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo PRANAS J. KALINAUSKAS 384 Broadway So. Boston, Mass. Gyven. vieta 1662 Columbia Rd. So. Boston, Mass. Tel. S B 1882

A. P. DAVULIS REAL ESTATE & MORTGAGES 366 Broadway, Room 1 Tel. 2027 So. Boston, Mass. Telephone S. B. 2445 DR. J. C. LANDŽIUS 373 BROADWAY Kampas E Street Viršui Sidlauskos aptiekos Val. 9-9.

leškome žmonių SU \$5,000, KURIE INTERESUOJASI JUDAMŲ PAVEIKSLŲ BIZNIU. Judamieji paveikslai yra davę milijonus tiems, kurie įvesdino savo pinigus. Štai gera proga ir tau įvesdinti savo pinigus dabar. Kreipkitės pas: J. G. STRIGUNĄ Columbia Theatre Co. 62 PLEASANT ST. DORCHESTER, MASS. Tel. Columbia 4250

Specialis Nupiginimas Norėdami Pasitarnauti Lietuviams, Darome Specialj Nupiginimą Ant Visokių Rakandų. DIDŽIAUSIAME PASIRINKIME TURIME: PARLOR, DINING IR BED RUMIŲ SETUS Įvairių lovų, kamodžių, stalų, kedžių, aisbaksių, pečių, kerčių, matrasų, klijonkių, karpetų ir tt. Užteikite ir persitirkinkite, o pirkdami daug pinigų sutauspysite. Mes priimame senus rakandus išmainydami ant naujų. Pristatome rakandus ir į Bostone apilinkėse tolimesnius miestus. Kurie iš toliau atvažiuo pirkis tiems keliu išėnas apmokėsim. Lietuvių krautavė lietuviams tinka mieniausiai patarnaus. Užprašom visus užteiti ir pasikalbėti. LITHUANIAN FURNITURE CO. 326-328 Broadway, So. Boston, Mass. Duodame ir ant išmokėjimo. Atdara vakarais iki 7.45 val.

TITUS P. GREVIS ARKITEKTAS IR INŽINIERIUS Budavoju namus pagal užsakyma padarau visokius plenus, išmieriuku žemę, gauju permitus del garadžių, darau viską pigiai, gerai ir gražiai. Bile reikalais užteikt pas mane, patarimai užlyka. 395 BROADWAY, SO. BOSTON. Tel So. Boston 2340

K. SIDLAUSKO APTIEKA Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šakny. Reikale kreipkitės: 373 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Išgzzaminuojam akis ir pritaikom akinus. H. S. Stone O. D. Akių Specialistas 399a BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

B. KONTRIM LIETUVISKAS CONSTABLE Real Estate, Insurance Broker ir Justice of the Peace 515 E. BROADWAY Tel. S. Boston 0605 Gyvenimas 120 Marine Rd. Tel. S. Boston 2483-W So. Boston, Mass.

Tel. So. B. 28-05-R Lietuvis Optometristas Išgzzaminuoju akis, priskiriu akinus ir kreivas akis autaisau. Tinkamu laiku. J. L. PASAFAJARNIS, O. P. 447 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Tel. So. Boston 1370 TWO JOES' AUTO REPAIR SHOP Taisom visokius karus ir parvežam nuo kelio sugedusius. Turime ligų metų patyrima ir kiekvieną mūsų atliktą darbą kopilniausia gvarantuojame. TWO JOES' AUTO REPAIRING SHOP Joe Kapochunas ir Joe Barnie (Broadway Garage) 543 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Laisniuotas KARPENTERIS Turiu miesto leidimą (license) budavoti naujus namus ir remontuoti senus. Taipgi pentinu iš oro ir vidaus. Kreipkitės sekančiu antrašu: FRANK ZOKAS 16 Glenside Avenue Jamaica Plain, Mass. Tel. Jamaica 1891-J

Dieną ir naktį Telefonas University 8831-W D. A. ZALETSKAS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS 877&448 Cambridge st. CAMBRIDGE, MASS.

Tel. S. B. 1654 W DR. R. CHERNIAK Dentistas Visas darbas garantuotas už prieinamiausią kainą 392 BROADWAY Tarp E ir F st. S. Boston, Mass. Valandos nuo 9:30 ryto iki 9 vak.

EXTRA AUTO MOBILISTAMS Atidariau naują vietą taisyti automobilius. Esu seniausias iš lietuvių tame amate, So. Bostone ir turiu daug patyrimo ant visokių mašinu. Taipgi parduodu naujus Studebaker ir Erskine. BAY VIEW MOTOR SERVICE Peter Trečiokas, savininkas 1 Hamlin st. Kampas E. 8th St. South Boston, Mass. Tel. So. Boston 1058

Garadžiaus Telefonas Stubos Telefonas So. Boston 0777 So. Boston 1463-J PARKWAY AUTO SERVICE SAVININKAS VIKTORAS VAITAITIS Parduodam naujus Studebaker'us ir Erskine'us. Taipgi taisome visokius išdirbysta automobilius. Paarduodame Gulf ir Sinclair gazolina. Parvežam nuo kelio sugadintus automobilius, teikdami geriausj patarnavimą už prieinamiausią kainą. Visuomet kreipkitės pas mus o busit užgandinti. 115 OLD COLONY AVENUE SOUTH BOSTON, MASS.

P. J. AKUNEVICIUS LIETUVIS GRABORIUS SUTEIKIA GERIAUSJ PASKUTINJ PATARNAVIMĄ Už pilną pagrabą galima apsieiti su \$80 ir augščiau už dideliu. O už vaikus nuo \$20 ir augščiau. Patarnauja gražiai ir pigiai. OFISO IR GYVENIMO ANTRASAS: 820 E. 6-TH STREET SO. BOSTON, MASS. Tel. So. Boston 4486

Lietuviška Aptieka Jeigu norite teisingų vaistų ir užužimtom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šakny. Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsnūsto reumatizmo, nuo nusišėmimo strėnų, kraujlo valimai, nuo ir legimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų... Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo natrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkit, jeigu pirksite pas mus suėdysite pinigus ir sveikata. Ateikite vada pas mus, o mes jms patarnausime kuogerisusiai. Pašaukiam geriausius daktarus per telefoną visai dykai. D. CABITT 100 SALEM STREET. BOSTON, MASS.

Real Estate A. J. Kupstis 332 WEST BROADWAY SO. BOSTON, MASS. Tel. South Boston 1662-373

REAL ESTATE INSURANCE ANT PARDAVIMO SOUTH BOSTONE Nepaprastai Geras Pirkiny Vienos šeimynos namas puikliau. šioj vietoj, 15 kambarių su geriausiais įtaisymais, tinkamas daktarui, advokatai arba aukštos klesos Bordingauzei. Lengvos išlygos. Kaina \$8,000. Trijų šeimynų medinis namas 3-4-4 kambariai geroj vietoj. Prekė \$3,700. Trijų šeimynų medinis namas su įtaisymais puikioj vietoj ant E. Seventh Streeto. Prekė \$12,000. Hardware krautavė, South Bostone ant Broadway, geras biznis, išdirbtas per daugelį metų, parsiduoda pigiai. Barbarnė ir Pool rumis, vienintelė tokia įstaiga didžioje Lietuvių apgyventoje vietoje, Bostono priemiestyje. Kreipkitės tuojau, parsiduoda pigiai. DORCHESTER Trijų šeimynų medinis namas. Su visais įtaisymais. Prekė 10,500. Trijų šeimynų namas 6-5-5 kambariai su įtaisymais. Prekė 10,000. MEDFORD Dviejų šeimynų kampinis namas su naužiausios mados įtaisymais 5-5-2 kambariai. Prekė 7,800. RANDOLPH Septynių kambarių stuba su visu furničium ir 6 akera žemės. Prekė 4,000.

Biznieriiai suskubkit uzsisakyt atienanciu metu, 1929 KALENDORIUS M. G. VALASKAS 373 Kensington Avenue Chicago, Ill. Tel. Pullman 0670

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly

Published Weekly on Friday by the
Lithuanian National League of America
373 East Kensington Ave.
Chicago, Illinois

Editorial Office:

3331 So. Halsted Street
Telephone: Boulevard 0406

Business Manager Matas Bieška

SUBSCRIPTION RATES:

\$2.00 per year in the United States
\$3.00 per year in Canada and all
foreign countries

Entry as second-class matter applied for at the Post Office at Chicago,
Illinois, under the act of March 3, 1879 or August 24, 1912.

Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienis. Leidžia Ame-
rikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3331 So. Halsted Street, Chicago, Ill.
Telefonas: Boulevard 0406
Užsienio kaina:

Suvenytose Valstijose metams \$2.00
Užsienij metams \$3.00

Redakcijos Straipsniai.

EINANT SANDAROS KELIU.

Čia norima atkreipti dėmesį į vieno žymaus Detroito Sandariečio gerb. p. Motuzo išreiškimą, pasakytą jo pasveikinime "Sandara", kurį galima perskaityti "Sandaros" 2-me puslapyje. Ten be kt. pasakytą: tik dabar daugelis mus netyrė, ką reiškia Sandara. Kas būtų, jei jos netektumė? Kelias savaites "Sandara" nebeišėjus pasijotome lyg armija be vado.

Tai yra nuomonė visų Sandariečių ir demokratinių tautininkų, tinkamai išreikšta šiuose keliuose žodžiuose. Visuomet met gyvenime taip yra. Kaip su žmonėmis, taip su žmonių sukurtais kultūros žydiniais. Paimkim, gyvena sau ant žemės koks žymesnis žmogus; jis dirba visuomenei, tautai, valstybei, mokslui, kulturai. Žinome, kad jis gyvena, gėrimės jo darbo vaisiais arba juos peikiame. Kaip jis gyvena ir kodėl jis tą darbą dirba, daugumai nei į galvą neateina. Bet, tas žmogus mirė, ir tik tuomet pajuntame netekę jo. Tuomet ir įvertiname, ir galime ir paminklus atgamė, bet jau tada, kai jokios pastangos nebeįdeda tą žmogų atgal gražinti.

Kitas pavyzdys — grupė žmonių turi savo draugiją, klubą, savo kultūros užėgą. Kol ją turi, tol rodomi, kad reikia ir taip turi būti, kad tai nieko ypatinga. Bet lai tas centras užsideda, nariai veiki pasijunta lyg iš namų į gatvę išmesti. Tas pats jausmas ir savo namų praradus. "Kokio nusiminė, lyg žemaitis žemę pardavęs", sako net priežodis.

Sandara del susidėjusių aplinkybių visą mėnesį laiko negalėjo išeiti. Koks buvo upas drauguose, nariuose ir skaitytojuose galima buvo tik spėti. Bet kad jis buvo tikrai prislėgtas, matome iš to pakilimo, su koku sutiktas "Sandaros" pasirodymas. — Kodėl "Sandara" yra taip brangi jos draugams, nariams ir skaitytojams? Delto, kad ji yra jų laikraštis, jų pačių idėjų kurinys, jų pačių mintimis ir aspiracijomis sukurta ir jas reiškiantis, delto, kad kiekvienas Sandarietis jaučiasi, kad tai yra jų pačių nuosavybė, kurioj kiekvienas gali laisvai dalyvauti, kad tai yra ryšys su skaitlingais tos pat idėjos draugais, išsilblakiusiais po visą plačią Ameriką ir tolimoje tėvynėj Lietuvoj.

To neprivalo užmiršti nei vienas Sandariecis: kad "Sandara" yra jo atvira tribuna, kur jis gali ir kviečiamas yra visuomet ir kada tik nori ar turi savo mintis išreikšti. — Sandara yra visų tikrų tautiečių ir visi tautiečiai yra Sandaros. Tad su tuo nauju upu kviečiami visi Sandaros draugai stoti ne vien žodžiais, bet raštais ir darbu "Sandarai" į talką. Tik visi bendrai veikdami pasidarysime "Sandara" tokią, kad ji tikrai bus mūsų visų troškimų atspindis ir kelias į šviesesnę laimesnę ateitį.

TAI KUR AMERIKOS LIETUVIAI GALETŲ IR TURETŲ LIETUVAI PADėti.

Butinas reikalas pagerinti Lietuvoj sveikatos reikalus.

Teko girdėti, kad Lietuvoj leidžiamas žurnalas "Medicina" yra idėja Amerikos lietuviams specialiai atsišaukimą numerį 5-me. Tą numerį gavę atsišaukimą idėsimė. Kitame vėl "Medicinos" No. 6 yra idėja mokyklų vaikų sveikatos apžvalgos statistika. Dabiniai liudni. Džiova labai sienauja tarp Lietuvos mažiukų. Trachoma taip pat labai dideliame nuosimtyje. Kudiųjų ir moksleivių globa rupinasi tik labdarinų draugijų Lietuvoj. Bet dar vienas svarbus reikalas Lietuvos sveikatesnei ir laimesnesnei atečiai, kuomi Lietuvos gydytojai yra susirupinę, tik neišgali, tai yra gydymo pagalba. — Lietuvoj akuserių pribuvėjų skaičius dar labai mažas ir tos biednesniems neprieinamos. Kol Savivaldybės turėjo daugiau teisų, buvo jau pradėta smarkiai tuo reikalu rūpintis, bet dabar savivaldybės be lėšų ir akuserių nebepajėgia išlaikyti. Tikamos mokyklos nėra, kur galėtų tai praktikai pasirosti.

Dr. A. L. Graičiunas įteikė gautą iš Lietuvos iš Panevėžio laiška, kuriame pastarasis rašo apie umanyną Panevėžyje steigti Pribuvėjų (Akuserių) mokyklą. Laiške be kt. rašoma: "Pribuvėjų mokyklos įkurimas aš statau nuo Jūsų gerbiama Kolega, pagelbinės akcijos Amerikoje. Ar greit tai gali atsitikti? Siemet tik statoma ta ligoninės dalis, kur būtų ginekologijos ir akuserijos skyrius. Užbaigta bus po kokių 1-2 metų. Tada bus įnešta į Apskrities sąmatą ir tt.

Siaulių miesto savivaldybė išreiskė, kad miestav privatiems akuserėms yra aprupintas, o apskrities savivaldybė labai sunkiame finansiniame stovyje. Vienas valdybos narys išstremtas, kitas kurs išreiskė šioj tokį susiinteresavimą, pasidalintas iš savivaldybės.

Po straipsnių "Medicinoj" akuserių reikalui atsišaukė iš Tauragės, Utėnos ir kt. ligoninių tarnautojos ir d-ras Kučinkas iš Sedos, klausdami, kaip galima bus pastoti į mokyklą dar tik tebemanoma statyti.

Jūsų, kolega, laiškas sužadino manyje viltį, o gal ir pagalbą iš Amerikos Lietuvių pusės ir pabandyti įsteigti nors kol kas privatišką mokyklą. Mokiniai galėtų praktikuotis Ap-

skrities ir žydų ligoninėse. Gavus leidimą galima būtų pradėti darbą bent po Kalėdų.

Is Jusų, Kolega, o gal plačiau ir iš Jusų Am. Lith. Medical Assoc. aš laukiu sekancios pagalbos: pakelti tarp Amerikos Lietuvių akcija, kad sudaryti "draugija kovai su moterų ligomis Lietuvoj", kuri globotų, šelptų Panevėžio pribuvėjų mokyklą mano įteigtą. Toji draugija 1) rinkis lėšas tos mokyklos užlaikymui pagal atspaudinto straipsnyje biudžet, 2) rekomenduos savo nariams rašyt savo giminėms Lietuvoj pasinaudoti ta mokykla ir pažadėti apmokėti už jų mokslą betarpiškai mokyklai, 3) sudaryti stipendijas darbininkų bežemių vaikams, 4) sudaryti nemokamas lovas prie privatinės dr. Damaševičiaus, apskrities ar žydų ligoninės neišomoms gimdymą atlikti, 5) sudaryti fondą, nepasiturintiems mokiniams mokslo vadovėlių teikti, 6) leisti Amerikoje, Lietuvoj rankvedžių pribuvėjų mokyklai, pirmoj eilėj akuserijos vadovėlių, 7) sudaryti fondą užlaikyti valščiuose, kaimuose pribuvėjas veltau gimdantoms pagalbai teikti.

Is savo pusės ką aš galiu padaryti: 1) galiu išrupinti leidimą privatei pribuvėjų mokyklai steigti, 2) jei nesirastų mokyklai vietos ją priimti į savo kambarius, kol bus galima gauti, 3) galiu priimti ant savęs organizacijos išlaidas ir darbą, įrengimą savo name, jei negausime kitur, 4) susirašinėjimą su Amerikos Lietuvių Draugija kovai su moterų ligomis Lietuvoj, 5) visur rastuose, prospektuose bus rašyta, kad mokykla globojama Amerikos Draugijos, 6) dabinsiu smulkia atskaita su pateisinamais dokumentais iš pinigų, kurie bus gaunami iš draugijų, 7) egzaminus daryti susitarus su Jūsų Draugija, 8) visa apyskaita bus pateikta Amerikos draugijos atstovui, kaip ir vietiniams.

APŽVALGA

BEZDŽIONES BYLA AMERIKOJ VĖL ATSIINAUJINO ARKANSAS PILIECIAI BALSUOS AR YRA DIEVAS AR NĖRA.

Prasideda nauja įdomi byla del evoliucijos mokslo dėsnymo mokyklose.

Jau Amerikos didžioji spauda vėi pradėjo gyvai interesuotis prasidėjusia nepaprasta byla Rock, Arkansas. — Čia municipalis teismas neseniai nuteisė \$26.40 arba tiek pat lienu kalėjimo vieną Arkansas pilietį už evoliucijos gnyimą. — Tas pilietis Charles Smith nutarė pinigines pabaudas nemokėti ir verčiau 26 lienas pasėdėti kalėjime. Negana to, protestuodamas prieš tokį nusprendimą, jis nutarė tas 26 dienas badauti ir jau keliolikta diena, kaip bado streiką pildo. Tuo, žinoma, ypatingai ir susiinteresavo viešoj opinija, ir matyt išaugs i naują gal dar didesnę "bezdžionių bylą", kokią ta valstija neseniai pergvenno.

Naujos "bezdžionės bylos" užuomazga prasidėjo šiuo budu. Anuo metu koks tai representatyvas A. L. Rotenberry surinkęs ir prisikalbings grupę legislatorių iš pačių labiausia atsilikusių Arkansas mışkinių apskričių, su jų pagalba buvo pravedęs valstijos žemajam rume bilių, uždraudžiantį dėstyti evoliucijos mokslą publikose mokyklose. Bet tuomet, kaip žinoma, po didelių triukšmų, senatas tą bilių atmetė, kaip neaiškiai suprantama.

Bet Rotenberry del to rank nuleidė ir sugalvojo, kad evoliucijos klausimas turis būti nuspręstas pačių gyventojų, balsavimu arba referendumo keliu. Tam tikslui susiorganizavę baptytus pastoriai ir davatkos pradėjo karštą agitaciją po farmas ir miestelius. Smarkiai renkami paraši po peticija, kurioj prašoma, kad būtų leista Arkansas valstijai nubalsuoti, ar dėstyti mokyklose evoliucijos mokslą ar ne. Bet praktikoje ir to nereikia. To referendumo tikslu yra, kad nubalsuoti taip ar ne, bet kad jokiu budu nebutų mokinama evoliucijos.

Peticija jau gatava ir 16,000 parašų jau surinkta, ir balsavimas ar referendumas jau turi įvykti kitą mėnesį. Busimo įstatymo tekstas ir jau paruoštas, kuriame dabar sakoma: Aktas uždrausti visuose universitetuose, normalinėse, publikose mokyklose, kolegijose ir kituose edukacijos įstaigose Arkansas valstijoj, kurios yra pilnai ar dalinai remiamos publikaisiais fondais, kad nebutų mokinama, kád žmogus paeina ar kilo iš žemesnės veislės gnyvnių ir kad

butų nustatyta bausmė už to akto nepildymą."

Rinkimų kampanija jau vodomą šio naujojo įstatymo pamatais. Arkansas miestų languose iškabinėti dideli plakatai su užrašais šitokio turinio: "Ar tavo protėvis buvo bezdžionė? Balsuok už mane ir sustabdyk evoliucijos mokinimą"....

Is to kilo ir Charles Smith'o suemimas. Smithas pamatęs kas darosi, nutarė kad jau laikas pradėti ginti evoliuciją. Jis ir gi iškabino plakatus su užrašu: "Evoliucija yra teisinga. Biblija yra melas". — Tada Little Rock davatkos nuėjo pas policijos šefą ir pasakė, jei Smitho ofisas (head-quarter) nebus uždarytas ligi nakties, tai jie paims įstatymų iš savo rankas. Policijos šefas, žinoma, nieko nelaukęs suareštavo Smithą, sukonsifikavo jo plakatus, pasiremdamas koku tai viduramžinių įstatymu, kuriuo savo laiku buvo uždrausta skaityti knygelės "Dievas, ar Jezus Kristus, Işganytojas" ir "Aktų vaizdeliai". Smithas atvestas pas Municipal court teisėją Harper Horb, kurs ištirausk dar kitą įstatymą iš 1874 metų, kuriame pasakyta štai kas:

"Joks asmuo, kurs atmeta Dievo buvimą, negali laikyti jokio ofiso šios valstybės civiliuose departamentuose, nei gali būti prileistas liudyti kaip liudytojas teisme". Tuo pasiremdamas teisėjas ir nuteisė Smithą.

Dar to negana. Kai Smith laimingai išbadaus savo 26 dienas, jam teisėjas ruošia naują siurprizą, kuriuo galės laikyti Smithą kalėjime apie tris mėnesius kalėjime, tol kol tik tas "referendumas" bus pravestas. Tokiu budu manoma Smithą užlaikyti, kad nesu-trukdytų tam balsavimui. — Tas įstatymas yra taip pat senas, kaip pirmieji du, kuriais Smith sumintas ir kalėjime pasodintas. Tame įstatyme sakoma, kad už krikščionių tikybos įžeidimą ar nepagerbiškos nusikaltus baudžiamas 3 mėnesiais kalėjimo ir \$100 pabaudos.

Panašių referendumų jau yra buvę Sovietuose, kur valstiečiams buvo liepta balsuoti, ar yra Dievas, ar nėra.

"Varpo" Spautuvė "Lietuvos Zinios", "Lietuvos Ukininkas", "Jaunimas", "Medicina" ir "Varpas" paskelbė, kad jų savinamus.

Kaunas. — Jau baigta remontas savo namų, kuriuos į "Varpo" Bendrovė nusipirko Gedimino gatvėj 38 nu., Kauno. Tenai jau perkelti visi tos B-vės leidžiamieji laikraščiai.

PASLAPTINGAS NUZUDYMAS BIRSTONE, LIETUVOJE.

Įtariamias Stambus Žmogus.

"L. Z." rašo: Pereitime numeryje esame trumpai paminėję apie moteries nužudymą Birstone. Ligi šiam laikui šitas paslaptingas nužudymas suskėlė daugybę kalbų. Spaudoje apie tą nužudymą tilpo tokių smulkmenų.

Šioje žmogžudystėje įtariamias vienas žymus kaunietis, kuris iš ankstesnių laikų turėjęs su ja pažintį bei santykių. Kai kas sako, kad ji buvo iš ano kauniečio šeimininkė.

Dabar iš Birstone pareina smulkesnių žinių. Ešą ketvirtadienį rugs. 13 d. Ustjanovskienė dieną praėjusi šalia vieno piliečio buto langų, pažvelgusi ir nuėjusi Vytauto kalno link. Niekas po to jos daugiau nematęs. Ir tiktai šeštadienį pripuolamai buvęs rastas lavonas.

Lavonas rastas ne virškalinėj, bet slaitie, ties vienu vėlininiu suolu. Ešą neabejotinių kovos žymių: nudrėksta blauzda, išmėtyta šukos, nutraukta skrybėlė, nukritęs batelis. Ustjanovskienė esanti pasmaugta gamako virve; gamakas taip pat prie jos rastas. (Tur but, bus išsiaiškinta kieno jis?).

Auksinis laikrodėlis, pinigai nekludyti, iš ko spėjama, kad žudyta ne plėšimo tikslais.

Ustjanovskienė esanti našė; palikusi ištėkėjusių dukterų ir 13 metų sunį, apie 40 metų ir atrodžiusi solidžiai.

Įtariamu, ypač kalbiųjų kaimiečių lupose, yra visokių, bet visos kalbos sukasi aplink vieną pavardę, kuri ir sudaro senaciją. Reikia tikėti, kad tarlymas kaltininką išaiškims, nes esą stambiu davinij. "Dz. Kow." net praneša, kad pėsatai jau susekti.

"Darb." rašo: Yra didelio tarimo, kad Ustjanovskienė nužudyta seksualiniais motyvais. Ji turėjusi pažinti su vienu ponu iš Kauno, kuris nusikaltimo metu buvo Birstone.

O Tėsių "Zemaitis" rašo: Birstone neseniai įvyko žmogžudystė: užmušta viena moteris, Kauno miesto gyventoja. Işskodami prasikaltėlių teismo organai rugsėjo 23 d. sulaukė Kaune Pralotų kun. Alšauską, bet ištardę paleido.

SOVIETŲ RUSIJA RAUSIAS PABALTIJOJ.

Latvijoje susekta, kad visos gijos eina SSSR pasiuntinybėn.

RYGA, "Letos" pranešimu, Latvijos vidaus reikalų ministris Laiminis laikė Rygoj viešą paskaitą apie komunistų parožų Latvijoje. Pasak ministro, komunistų veikimas Latvijoje esis padalinats į 7 apygardas, kiekviena apygarda į 3 — 4 rajonus, o šie į smulkesnius skyrius. "Kratos metu krukėsieji į policijos rankas dokumentai rodo, kad Latvijoje esą 1000 žmonių, kurie vadovauja komunistiniam veikimui palaiko santykius su užieniu ir gauna ir dalina pašalpas.

Komunistų įtaka kariuomenėj esą pati labai menka, bet užtat įsigalės šnipinėjimas ir spauda. Pasak ministro, šnipinėjimo ryšiai, deja, eina į Sovietų Rusijos pasiuntinybę. Ligiol jau būvė sumti 3 pasiuntinybes tarnautojai, kaltinami šnipinėjimu. Ešą įrodyta, kad komunistai gauna pašalpa iš Maskvos. Ypač nuo šių metų pavasario Maskva siūncianti stambia sumas, norėdama padėti vietiniams komunistams patekti į seimą.

Labai sunki esanti kova su komunistine spauda, nes uždarius vieną laikraštį, tuojau pradėdama leisti kitas. Dabartiniai liberaliniai įstatymai reikės tą suvaržyti, nes priešingu atveju komunistų pavojus galis suaktualėti.

Skaitykit ir Platinkit SANDARĄ

VENGRIJOS DIKTATORIUS RUOSIAS GRAŽINTI MONARCHIJA.

Naujas monarchistų brudėjimas gręsių Europos lygsavari.

BUDAPEST, Vengrija. Grafas Stepan Bethlen, Vengrijos diktatorius, pareiškė viešai, kad po 40 metų dabar Vengrija vėl tures savo karalių. Paskutinis Vengrų karalius buvo Jonas Zapoja 16 simtymetų. Dabar Vengrijos monarchistai nori pasodinti į sostą kurį nors Habsburgą, buvusio Austro Vengrijos imperatoriaus giminaitį. Tokiu numatomas kunigaikštis Albrechtas. Karalių, ar jo reikia Vengrijai ar ne, nebus duodama kraštui nubalsuoti, o bus renkamas dabartinio parlamento ir senato. Monarkistai tvirtina, kad ateinantį pavasarį jau įvyks karaliaus rinkimas.

Vengrijos kaimynai Čekoslovakija, Rumunija, Jugoslavija ir net Italija labai del to nerimsta; jos labai priešingos Habsburgų grįžimui i sostą. Kaikuriuos jau užprotestavo. Sakoma, kad Vengrijos grįžimas prie monarkijos gali ne tik sujudinti Pietų Europą, bet privesti ir prie tarptautinių suiručių.

Kitas iš eilės yra Pilsudskis, kurs slaptai su monarchistais įvajoja padaryti Lenkijos Lietuvos karalystę... Negana to, net Amerikoje kur tai vakaruose įkurė monarchistų klika, Jungtinėms Valstybėms jau atėjo laikas turėti karalius. — Na, kaip ten Europoje ir būtų, bet Amerikoje turbūt monarchistams tiek pat seksis, kiek se kėsi ir Michigano "karaliui Do vydui".

KIEK LIETUVOJ KAINUOJA GALVA.

Už Noreikos nušovimą 1 metus kalėti.

Šeštadienį, rugsėjo 29 d., kariuomenės teismas nagrinėjo nukovusio a. a. Liudą Noreiką kap. Okulic-Kazarino bylą, kurs teismo sprendimu liko nubausstas vieneriais metais tvirtoven. Ši liudna byla, antroji iš eilės, yra nemažai, sujaudinusi mūsų visuomenę, nes ji, kaip kariuomenės teismo valstybės gnyėjas teismo pulkininkas Vymeris kaltinamojo kalboj teisingai nurodė, paliečia kariuomenės santykius su visuomene.

Liudendorfo draugai reikalauja išvaduoti Klaipėdos vokietius iš Lietuvos "vergijos."

Berlyne įvyko didelė "Stalhelmo" demonstracija, kurioje dalyvaavo 15,000 asmenų. Laikė demonstracijos nacionalistų lyderis grovas Vestarp pasakė kalbą, kurioje formuluavo Vokietijos tautininkų reikalavimus. Tautininkai reikalauja, kad Vokietijai būtų duota lygi su kitomis valstybėmis ginclavimosi teisė, kad Reino sritys būtų evakuota ir kad Vokietija būtų išvaduota nuo Versalės sutarties jungo. Be to, reparacijų klausimas turis būti reviduotas ir sutvarkytas Vokietijos sienų klausimas Rytuose. Vokiečių mažumo Dancige ir Klaipėdos turincijai turi pasaugcti nuo pavergimo ir tautinės priespaudos iš lenkų ir lietuvių pusės.

Demonstrantai pasiuntė sveikinimus generalui Liudendorfu, kaip savo idėjiniam vadui.

Pereitą vasarą ir Lietuvoj tautininkų studentų korporacija "Neo Lithuania" pasiuntė sveikinimą Liudendorfiui.

SSSSR PRIPAŽISTA ALBANIJOS MONARCHIJA.

Ziniomis iš Maskvos, Sovietų Rusija pripažino naują Albanijos monarchiją.

Nebepirmas kartas, kiek bolševikai su fasistais vienaip elgiasi. Ką tik Italija ir ji pripažino Albanijos "karalių".

PASKIRTI 5 VALSTYBĖS TARYBOS NARIAI.

Respublikos Prezidento aktu Valtybės Tarybon paskirti še asmenys: pirmininkas pris. adv. S. Šilingas, nariai vyr. tribunolo nariai prof. M. Romeiris, ir B. Masiulis, ministerių kabineto juriškonsulas V. Kalnietis ir Mariampolės apygardos teismo pirmininkas L. Ciplijauskas.

"Liet Aidas" rašo: Tarybai bus duotas didelis autoritetas ir jos nariai bus taip sakant, Lietuvos valstybėje pirmosios klasės asmens, kurių algos bus pačios didžiausios — didesnės netgi už Vyriausiojo Tribuno narių algas.

Kontrolinių funkcijų Val. Tarybos nariai neturės. Taryba prades veikti nuo spalio m. 1 dienos.

"Seg." koresp. iš pakankamai tikrų šaltinių praneša, kad Val. Tarybon numatoma paskirti 20 narių, iš kurių 11 bus juristų, o kiti iš dvasininkų ir generaliteto.

Pasikorė 9 metų vaikas.

Kražių valšč. Siomis dienomis pil. Petrauskienė eidama pas kaimynus nenorėjo vestis savo 9 metų vaiko. Vaikas pasilikdams namie grasiņes nusizudysias. Grįžusi namo motina rado vaiką pasikorusi ant eglės sakos.

KOMUNISTŲ DIKTATORIOJ IVESTA RYKŠČIŲ BAUSMĖ.

Išplakta 300 valstiečių.

Visos SSSR laikraščij re-daktorių suvažiavime žinomas komunistas Molotovas patvirtino žinias, kad ties Izevskio fabriku, Votikių apygardoje, turėjusi vietos baisi smurto ekzekucija — vietinė valdžia rykštėmis išplakė 300 valstiečių.

Pirma valstiecius plakė ties mokykla, paskiau prie gairinės. Tie, kurie geruouju neatėjo, buvo atvesti ir išplakti. Daugumas plakamųjų nesipriešino ir, bijodami didesnių bausmių, patys guldavosi ir juodavosi plakti.

Užsienij spauda del to pažymi, kad komunistai ir fašistai vieni iš kitų mokosi valdymo metodu: kominternas buvęs pavyzdžiu fasistų tarybai, o fasistų faszės-rykštės — komunistų egzekucijomis.

Pažymėtina ir tas faktas, kad Albanijos "karalius" Zo-gų pripažino tik Italija ir Sovietai...

Tautų Sąjungos rumai.

Nutarta pastatyti naujus didelius Tautų Sąjungos susi-inkimų rumus, naujus sekretariato rumus ir didelius bibliotekos rumus.

Paskutiniųjų rumų pastatymui Amerikos miliardierus Rockefelleris jun. yra paauciojęs 10,000,000 šveicarių frankų. Abiejų likusiųjų rumų pastatymas kainos lygiai 20,900,000 frankų. Del naujo ploto statybai ir projekto pakeitimų tarsiis Tautų Sąjungos paskirta komisija iš penkių narių kartu su architektais. Paskum paruoštus planus pavirtins Tautų Sąjungos taryba, kas įvyks gruodžio mėnesioje. Greit po to bus pradėta statyba.

Pilsudskis Lietuvos ir Lenkijos karalius?

"Deutsche Allgemeine Zeitung" pranešimu iš Varšuvos, per lenkų monarchistų kongregaciją pasakytos kalbos rodo, kad lenkų vyriausybės nariai energingai remia monarchistinę judėjimą Lenkioje ir norėtu matyti Pilsudskį Lenkijos karaliumi.

Vyriausybei artimam laikrašty "Slowo" paskutiniuouju laiku tilpo visa eilė straipsnių, pašvęgimui į vieną monarchiją problemai. Juose siuloma pakleisti dabartinę Lenkijos respublikos formą į monarchiją ir karunuoti Pilsudskį Lietuvos ir Lenkijos karaliumi.

PASKIRTI 5 VALSTYBĖS TARYBOS NARIAI.

Respublikos Prezidento aktu Valtybės Tarybon paskirti še asmenys: pirmininkas pris. adv. S. Šilingas, nariai vyr. tribunolo nariai prof. M. Romeiris, ir B. Masiulis, ministerių kabineto juriškonsulas V. Kalnietis ir Mariampolės apygardos teismo pirmininkas L. Ciplijauskas.

"Liet Aidas" rašo: Tarybai bus duotas didelis autoritetas ir jos nariai bus taip sakant, Lietuvos valstybėje pirmosios klasės asmens, kurių algos bus pačios didžiausios — didesnės netgi už Vyriausiojo Tribuno narių algas.

Kontrolinių funkcijų Val. Tarybos nariai neturės. Taryba prades veikti nuo spalio m. 1 dienos.

"Seg." koresp. iš pakankamai tikrų šaltinių praneša, kad Val. Tarybon numatoma paskirti 20 narių, iš kurių 11 bus juristų, o kiti iš dvasininkų ir generaliteto.

Pasikorė 9 metų vaikas.

Kražių valšč. Siomis dienomis pil. Petrauskienė eidama pas kaimynus nenorėjo vestis savo 9 metų vaiko. Vaikas pasilikdams namie grasiņes nusizudysias. Grįžusi namo motina rado vaiką pasikorusi ant eglės sakos.

N. H. Davis pagerbti vakariene

Lietuva tarp svetimtauciu iki siol mažai teberado draugų, ir gal todėl lietuviai privalo įvertinti ir įvertina tuos kurie viesiai simpatizuoja Lietuvai ir teiki jai pagalbą.

Tarp tų neskaitytinų darugų yra Norman H. Davis'as ačiu kuriam Klaipėdos Kraštas buvo pavestas Lietuvai. Ką Klaipėdos Kraštas ir Klaipėdos uostas reiškia Lietuvai turėtų būti visiems aišku, nes be uosto nei šalies prekyba nei pramonė negali pilnai išsivystyti.

Kadangi p. Davis yra demokratas ir atvyko į Chicago kartu su Alfred E. Smith, demokratu kandidatu į prezidentus, ši vakariene buvo jam surengta spalio 18 d. Sherman viešbutyje. Lietuvių Komiteto Al. Smithui Remti.

Lietuvių įvertinimą to didelio Norman H. Davis'o darbo ir jų dėkingumą labai gražiai išreiškė ypač St. Kodis ir adv. Jurgelionis.

„Mes čia susirinkome, p. Jurgelionis pareiškė, „raginami dvigubo patriotizmo, kaip Amerikonai ir kaip lietuviai. Meilė gimtinės šalis yra vienas gražiausių jausmų; nesvarbu kokią šalį mes mylime, ar ji didelė, ar maža, ar ji turtinga ar beturtė. Mes įvertiname Ameriką, jos suteiktas mums geroves ir laisvę. Mes didžiūojamės, kad mes esame Amerikos piliečiai, bet visgi kartais mus kas tai traukia į rytus, prie Lietuvos. Kiekvienas iš mūsų sako — „O, mano vargšė motutė“. Ir čia gludi priežastis mūsų gilaus dėkingumo kada mes pamatome ką — nors ištiesiant mūsų gimtinei šaliai pagalbą ranką. Mes esame labai dėkingi gerb. Norman H. Davis'ui už tai ką jis atgal. Jei ne dėl p. Davis'o padarė Lietuvai penki metai užstojo, Lietuva nebutų galėjusi palaikyti Klaipėdos, kuri buvo jai sugrąžinta. Mes įvertiname tai, kad ką p. Davis padarė, jis darė teisingai ir bešališkai. Jis tai darė kaip prakilnus vyras atstovaujantis prakilnų šalį. Bet yra dar ir kita pusė mūsų dėkingumo; mes ytin dėkingi, kad jis pagelbėjo mūsų vargšei motutei.“ Į gerbiama sveičia Jurgelionis pareiškė: „Mes laukėmė Jūs, mes norėjome Jums padėkoti, ir pasakyti, kad mes norime Jus matyti Washingtono su Al Smith'u, kad mes stojame su Jumi už Al. Smith. mūsų sekantį prezidentą.“

— Reporteris.

rij ji laiko kaip brangią dovaną ir nešioja.

p. Davis pareiškė, kad ateinant rinkimai yra kova už demokratiją, kova prieš valdžią kelių parinktą. Jis esąs draugas Herbert Hoover ir mano, kad Hoover ir geras vyras. Bet nors Hoover turi gerą sąradį, kaip viena ponia išsireiškė, jis 'tos širdies neparodo. O Smith'o širdis yra ant tiek didelė, kad kiekvienas tai tuo jaus pajaučia. Hoover yra puikus inžinierius, bet jis nesupranta valdžios konstrukciją. Smith'as budamas gubernatoriui tokius inžinierius samdo statyti tiltus, bet jis pas žinojo kaip pasatyti gerą valdžią.

Tarp susirinkusių buvo ponia M. Kirai, A. Pociai, Janejunai, J. J. Grishiai, Rozenskiai, A. Zymonai ir C. Česnuliai, p. V. Stulpinas, p. A. Visbaras, Dr. ir ponia Simms, ponia Meade, advokatė, p. lė Gaižaitė, šeimininkėmis šios gražios vakarienės buvo ponia J. Norkienė ir ponia Gracie Toleikiūtė Hammond.

— Reporteris.

Tarp susirinkusių buvo ponia M. Kirai, A. Pociai, Janejunai, J. J. Grishiai, Rozenskiai, A. Zymonai ir C. Česnuliai, p. V. Stulpinas, p. A. Visbaras, Dr. ir ponia Simms, ponia Meade, advokatė, p. lė Gaižaitė, šeimininkėmis šios gražios vakarienės buvo ponia J. Norkienė ir ponia Gracie Toleikiūtė Hammond.

— Reporteris.

HOOVERIS AR SMITHAS

Šiandieną stovi klausimas prieš akis visų Amerikos gyventojų, ypač turinčių teisę balsuoti, kas bus sekantis Jungtinių Valstijų prezidentas; — Hooveris ar Smithas? Tai yra gyviausias ir opiausias dienos klausimas. Lietuviai irgi gyvai užinteresuoti šiuo klausimu ir veiki visose didesnėse, lietuviams apgyventose kolonijose, turi net tam tikrus komitetus Hooveriui bei Smithui remti. Lietuviai yra pasidalinę: — vieni už Smithą, kiti už Hooverį. Lietuviški laikraščiai didžiojoje remia Smithą, kiti dar kol kas neaiškūs. Nekeris gal pareikš savo nusistatymą vėliaus.

Kuris laimės?

Šiandien yra dar sunku pasakyti, kuris: Hooveris ar Smithas laimės sekančiuose rinkimuose. Nors tiesa; nuolai; yra daugiau nuomonių, kad Hooveris bus laimėtoju, tačiau p. Smithas irgi turi daug šansų laimėjimui, dar tie šansai su kiekviena diena didėja ir jeigu taip dalykas risis, tai labai galimas dalykas Smithas bus sekančiu S. V. prezidentu.

Kuris lietuviams gali būti artimesniu?

Kaip Smithas taip ir Hooveris, jie yra geri vyrai ir lietuviams šiek tiek gero yra padarę, ir gal dar padarys. Tiesa, pas daugelį lietuvių yra ta nuomonė, kad Hooveris yra daugiau gero padaręs, bet reikia neužmiršti ir to fakto, kad Hooveris turėjo daugiau progų ir jeigu Smithas būtų turėjęs tas progas, gal jis būtų daugiau gero butų padaręs negu Hooveris.

Taiigi, jeigu p. Smithas būtų išrinktas prezidentu, — nuo jo galima tikėtis daugiau gero nuo Hooverio, dar ir dėlto, kad lietuvių geras prietelis Homan H. Davis yra artimiausias draugas Al. E. Smitho.

— R.

NORTH SIDE.

Sekminga paroda — prakalbos už Al. Smithą.

Lithuanian American Political Club of the North West Side, surengė parodavimą automobiliams ir prakalbas šv. Mykolo parapijos salėje, sekmadieny, spalio 21 d. 2. rą val. po pietų.

Publikos galėjo būti apie virš porą simtų. Kalbėjo vietos aldermanas p. Petlock, teisejas p. F. M. Padden, adv. F. H. Bicek, adv. Česnulis ir adv. Jurgelionis. Visi kalbėtojai aiškino apie reikalingumo balsavimą už demokratų

kandidatus. Iš visų kalbėtojų tai p. Jurgelionis įspudingiausiai kalbėjo.

Ant lapeli buvo garsinta daug kalbėtojų, bet jų atsilankė nedaug. Bet malonu matyti, kad lietuviai piliečiai rimtai žingeidauja Amerikos politika

Naujas lietuvių demokratų klubas West Sid'e.

West Sid'e lietuviai šiandien yra jau kitaip pakrypę politikoje negu buvo iki šiol. Pirmiaus čia kone visi buvo republikonai. Šiandien jau kone visi bus demokratai. Mat, West Sid'e lietuvių, jaunimas ėmėsi veikti politikoje su griežtu nusistatymu būti demokratais, o ne republikonais. Šiomis dienomis jie suorganizavo pirmą West Sid'e lietuvių demokratų klubą. Ketverge spalio 18 d. šis klubas turėjo savo pirmą agitacijinį mitingą Meldaziio salėje, ir į tą vieną vakarą prie klubo prisirašė 120 narių, sumokėdami savo įstoimo mokesčius.

Įsteigimui lietuvių demokratų klubo iš jaunuolių daugiausia pasidarbo Petras Jaukštis, o iš senųjų demokratų W. Sakevičius.

Naujasis lietuvių demokratų klubas West Sid'e rengia milžinišką lietuvių Al. Smitho mitingą, lapkričio 1 d. Mel. dažio salėje.

Remtini Demokratai

Vadovaujant demokratui T. J. Crowe North Sid'e pravesta fundamentalė kanalizacija (požeminis triubos srutoms nubėgti), kurios sanitariniu atžvilgiu gavo didelio pripažinimo.

Šitas stebėtina pasisekęs darbas tiek pagelbėjo, kad Federalinei valdžiai tarpininkaujant gauta iš Karo Departamento leidimas 1925 m. pasukti iš Michigan ežero vandenį į drenažų kanalą. Jei to nebutų atsieta, Chicago butų vėl atsidurusi tose nepakečiamose sąlygose, kokiose, buvo prieš kelis metus, kada siautė šiltinės ligos.

Naujasis įrengimas, oficialiai pradėjęs veikti Spalio 3 d., randasi prie Howard St. ir McCormick Road ir aptarnauja visą teritoriją nuo Fullerton Avenue siaurais ligi Cook Lake County linijos ir aptarnauja reikalus apie 830,000 gyventojų, kurie randasi tos vietos Sanitarinio Distrikto sienose.

Kiti kanalizacijos pravedimo komisijos nariai demokratai, galbėję Chicago sunkiais visuotino krizio laikais, yra Prezidentas T. J. Crowe, Trustee James M. Whalen, Inžinierių komiteto pirmininkas ir Trustee Henry H. Berger, Federal Relations komiteto pirmininkas Mr. Whalen, kurių vaisingos pastangos per tuos dvejus metus tiek pustumėjo visą darbų programą, kad jau pradėdamas darbas \$20,000,000 vertės North Sidei drenuoti ir tas darbas bus atliktas bėgyje ateinančios vasaros.

Mr. Berger kaipo legalis patarėjas Cook County, savo talentu ir gabumais to Sanitarinio Distrikto reikalus mokėjo tiek sutvarkyti, kad visi svarbieji reikalai buvo atliktami be jokio užtęsimo.

Aldermanas Ross A. Woodhull, kandidatas į vakuojančią vietą, savo įtaka miesto tarybos nariuose, kurių tarpe ir jis pats buvo nariu per 12 metų, savo gabumais prisidėjo miesto sanitarijos pažangai ir dabar projektuoja jama tokį pat drenažą praveisti South Sid'e už \$22,000,000.

P. nai Crowe, Whalen, Berger ir Woodhull yra kandidatai į Sanitarinius Trustees Lapkričio 6 d. demokratiniu tikietu, tad jų rekordai yra verti parenti balsais del Chicagos miesto progreso ir gerovės.

Al. Smith'as

-- Lietuviu Viltis

ALFRED E. SMITH
Žmonių Kandidatas į Suv.
Valstijų Prezidentus

Mes balsuojame už AL SMITHĄ, kadangi mes norime žmonių laisvės ir gerovės Amerikoje ir stovime už tikrąją demokratiją.

Mes balsuojame už AL SMITHĄ, kadangi jis yra didžiausias Amerikos žmonių laisvės apginėjas ir kovotojas už jų gerovę.

Mes balsuojame už AL SMITHĄ, kadangi Amerikos laisvė šiandien yra pavojuje ir Amerikai reikia antro didžio išliuosuotojo, reikia antro LINCOLNO.

Mes balsuojame už AL SMITHĄ, kadangi jis yra visu kuo taip didis ir taip geras, kaip Abraham Lincolnas, ir jam bus lemta atlikti Amerikoje dar didesni darbai žmonių gerovei negu Lincolnui.

Bet yra dar viena priežastis del kurios kiekvienas tikras lietuvis tik už AL SMITHĄ tegali paduoti savo

balsą: AL SMITHAS yra senosios tėvynės Lietuvos draugas. Su AL SMITHU valdžioje bus didžiausias Lietuvos geradarys, Norman H. Davis, kuris paskyrė Klaipėdą Lietuvai. Mažutė Lietuva ir šiandien neturi nei vienos draugingos jai valstybės visame pasaulyje. Kada AL Smithas taps Amerikos prezidentu, Lietuva galės gauti paramos iš Amerikos. Ji įsigys bent vieną draugą ir tai galingą draugą. Nieko panašaus Lietuva nesusilauktų nuo Hooverio, kurs beveik visą savo gyvenimą gyveno Anglijoje ir dvasioje yra tikras anglikas, o ne amerikonas, Tik AL SMITH yra Lietuvos ir lietuvių viltis.

Mes turime dvigubą pareigą balsuoti už AL SMITHĄ: Kaip tikri amerikoniai ir kaip tikri lietuviai.

Lai gyvuoja musu naujasis Lincolnas — AL SMITHAS — musu sekamas prezidentas.

Lietuvių Centralinis Komitetas AL SMITHUI Remti.

Liaudies Kolegija

Siame skyriuj bendradarbiauja keletas Amerikos Lietuvos žymenyų rasytojų

ISTORISKI BRUOŽAI IS POLITINES FILOZOFIJOS

Rašo J. J. Hertmanavičius

Mūsų Srovės

Lietuvių išeivija Amerikoje, paprastai vadinama "lietuvišiais amerikiečiais," pagal politinių sąprotavimų yra suskilusi į penkis aiškias dalis, kurias, del palaikymo savitarpinės organizacijos, galima pavadinti srovėmis.

Kiekviena iš tų srovių yra giliai įsitikinusi, kad tik jos nusistatymas, jos nusimanytas politiškas reikalavimai teisingas, o visų kitų klaidingas. Ir del tos priežasties kiekviena srovė stovi griežtoje pozicijoje visoms kitoms, ir yra nesuskalbama.

Tas užsispyrimas savo nusistatyme daro bendra lietuvių amerikiečių darbuotę negalimą, kas stabdo mūsų pažangą, ir daro mūsų silpnais, del stokos vienybės.

Ta vienybės stoka, kas mūsų silpnumas, versta verčia panagrineti priežastis, kurios mumis skiria, skaldo, o tos priežastys yra taip senos, kaip senas yra civilizutas pasaulis.

Skity karalius, skyliuoriu sulaukęs žilos senatvės, ir jausdamas, kad amžius jo baigiasis, ir kad neužilgo jam reikės prasišalinti iš šio pasaulio, užleidžiant savo vietą suam, sukvieta savo sunus, ir paėmę plokštą medžio šakučių liepe savo sunams imti po vieną ir jas laužti. Šakutės lengvai lužo jų rankose. Tada jis paėmė plaukštą šakučių ir jas tampa priai surišo, ir padarė savo vienam sunui; kad jis jas sulaužytų, tas jas neperlaužė. Padavė kitam, ir tam nepavyko perlaužti. Ir taip iš eilės kiekvienas mėgino, bet nė vienas perlaužti negalėjo. Skyliuorius tada pasakė: "Tose šakutėse gludi pavyzdys tautos galybės. Tauta suskilusi į atskyras šakas lengvai gali but sulaužyta, sutrupinta, pavergta; bet surišta vienybe ji yra tvirta ir galinga."

Simonas Daukantas paduoda vieną Gedimino prakalbą, kurioje Gediminas sako, "mūsų pratieviai, skitai." Reikėtas, kad ir žiloi praetyti lietuviai palinkę buvo skaldyti į sroves, ir kad išmintingesni iš jų suprato, kad toks susiskaldymas yra tautai kenksmingas, ir aiškiais pavyzdžiais ra-

gino prie vienybės, kurioje gludi galybė.

Pažvelgus į mūsų dabartinį gyvenimą, randame žymų tautų suskilimą į sekančias grupes:

TAUTISKA-DEMOKRATISKA

Šita grupė yra persiemeus tautiškais idealais, trokštanti, kad lietuvių tauta pasiektų aukštą vietą ir garbę civilizutu, kulturiškų tautų šeimoje. Ji priėmė už idealiską Amerikos politinę sistemą, kurios ypatybės yra sekančios:

- a) Padalinimas valdžios į tris šakas: 1) Teisdarišką, 2) Pildomąją, ir 3) Teismiską —
- b) Skiriamas valdininku slapta visų piliečių balsavimu, o darbuotojų civiliais kvotimais (civil service examination).
- c) Neliaičiamybė privates nuosavybės;
- d) Neliečiamybė asmens, kitaip kaip per nagrinėjimą jo bilos teisme, ir nuosprendžio per Jury,
- e) Atskyrimas Bažnyčios nuo Valstybės.
- f) Laisvė sąžinės, žodžio, spaudos, susirinkimų.

KRIKŠCIONISKA-DEMOKRATIJA

Panaši tautiška visame, išskiriant jungimą Bažnyčios su Valstybe, kaip žinoma iš Krikščionų-Demokratų režimo Lietuvoje.

SOCIALISKA-DEMOKRATIJA

Panaši visame tautiška, išskiriant nusistatymą, kad gamtiškas turtas priklauso visai tautai, o tik darbas yra neužginėjama asmens nuosavybė.

KOMUNISTINĖ DIKTATURA

Zydų "Essenai" dar Kristui negimus, sudarė komunistinę draugiją, kuri be nusistatymo, kad vyrai nevestu, bet gyventi celibate, nusistatė dirbti iš vieno, ir gamybos vaisius pavesti savo vadams-kunigams — padalinti. Krikščionybė išsivystė iš komunizmo Essenu, ir viduramžiais privati nuosavybė tapo panaikinta, o bažnyčia buvo globėje visų turtų. Toks surėdymas išaukė pasi-priešinimą ir Bažnytine Imperija — komunizmas — žlugo. Zydai, tačiau, komunizmo idejos neišizadėjo, ir susiorganizuotą tvirtai ją užvedė griuvėsiuose Rusų imperijos, įnešdami dalį demokratijos formoje sovietų (tarybų). Dalis lietuvių yra palinkusių prie palaikymo tos žydų filozofijos.

Naujausias reiškinis lietuvių politinėje filozofijoje, tai Tautiška Diktatura, kuri savo šaknis išveda iš žilos senovės, bet naują pavyzdį paėmė iš Italų vado — Mussolini.

Pagrindu tos filozofijos yra įsitikinimas, kad visuomenė nėra kompetentiška valstybės valdyti, ir kad tą pareigą gali pildyti tikai pilnai kompetentiški žmonės.

Su šita teorija sutinka ir demokratiskos srovės. Skirtumas yra vien tame, kad demokratijos šalininkai palieka tų kvalifikaciją, tos kompetencijos sprendimą visuomenei, o Fasistai suorganizuotai grupei.

Is to yra aišku, kad kiekviena srovė turi logiskus pagrindus savo nusistatymui. Klausimas tada kyla, kokiu budu galima pravest tvarką, kuri patenkintų visus.

Tuo rupinos ir senovės mislinčiai, kaip toliau matysime. (Bus daugiau)

LIETUVIŲ DARBUOTĖ UŽ AL. SMITHĄ.

Chicago lietuvių Al. Smitho kompanijos vedėjas K. Jurgelionis užvakar pateikė Demokratų partijos Illinois valstijos vadui Th. Donovanui trumpą raportą apie Chicago lietuvių darbuotę už Al. Smithą nuo rugsėjo 15 d. iki spalio 21 d.

Raporte nėra jokių pasigvyrimų apie atstovavimą "125,000" lietuvių ir panašiu hunchu, bet trumpai yra suminėta kas atlika, o butent: Kiekvienoj svarbesnėj lietuvių kolonijoj tapo suorganizuoti vietiniai lietuvių klubai Al. Smithui remti.

Daugelis senjų politinių lietuvių klubų pasižadėjo remti Al. Smithą ir kairurie jų labai karštai veikia (pav. Marquette Parko lietuvių klubas ir North West lietuvių klubas.)

Lietuvių masiniai mitingai buvo surengti daugelyje vietų ir padengė šias vardas: 9, 12, 13, 15 ir 16, 22 ir 23, o taipgi Cicero, Ill. Kiekvieną sykį į lietuvių rengiamus mitingus lankėsi vis daugiau ir daugiau žmonių.

Atspauzdinta ir išdalinta 10,000 knygelėlių apie Al. Smithą ir 12,000 dainų "Renkam Smithą". Dar daugiau literatūros yra spauzdinama.

Is pranešimų, kurie yra gauti iš klubų, mitingų ir atskirų darbuotojų lietuvių kompanijos vedėjas K. Jurgelionis šiandien jau sprendžia, kad kiekvienas lietuvių precinktas, kurs pirmiau buvo republikonų pusėje, lapkričio 6 dieną didelę didžiuma bus demokratų ir Al. Smitho puseje.

Šaunus pasirodymas N. W. šalies lietuvių klubo politikos srityje

"North—West Side Lithuanian Political Club" — taip vadinas northsaidiečių veiklusis politinis klubas. Šis klubas nusitarė šaunias pasirodyti už kitus klubus politikoje ir perieita sekmdienį, spalio 21 d. surengė ne tik politines prakabas, bet ir didelę parodą — demonstraciją, kad geriaus pa roda išeity, klubas pasikvietė talkon savo kaimynus Humbold Parko lietuvių politinį klubą.

Daugybė automobilių susirinko prie Sv. Mykolo parapijos svetainės apie 3 val. po pietų. Visi buvo gražiai papuošti Amerikos vėliavukėmis, stugelėmis ir Al. Smitho paveiksais. Susieiliję į vieną liniją, jie sudarė labai įspudingą parodą, važinėdami visą valandą tos apeliinkės gatvėmis, triubomis ir didelėmis jie pareiškė visai Northsaiđei, kad lietuviai stoja už Al. Smithą.

Po parodos daugelis žmonių susirinko klausyti prakalbų Sv. Mykolo parapijinėje svetainėje. J. J. Jankus buvo mitingo vedėju. Susirinkusiems kalbėjo apie Al. Smithą daugelis gerų kalbėtojų, tarp jų teisėjas Frank Padden, aldermanas Petlak, kandidatas į teisėjus F. Bieck, Adv. Ch. Česnulis, adv. J. Grigal ir pagalios adv. K. Jurgelionis. Susirinkusieji išsiskirstė su griežtu nusistatymu darbuotis visomis jėgomis, kad Al. Smithas būtų išrinktas sekamu Amerikos prezidentu.

Du didžiausi lietuvių mitingai.

Sekama savaitė yra paskutinė prieš rinkimus. Einant galop rinkimų kampanijai, Lietuvių Komitetas Al. Smithui remti rengia du didžiausius lietuvių mitingus, kuriuose turės dalyvauti visi labiausiai suinteresuoti Al. Smitho išrinkimu į prezidentus lietuviai.

Vienas tų mitingų įvyks ant Bridgeporto, kur yra apie pusantro tukstančio lietuvių balsuotojų. Mitingas bus Lietuvių Auditorijoje, Spalio 30 d. daugelis svarbesnių kandidatų ir pavieto ofisus kalbės šiame mitinge, o taipgi geriausiai lietuvių kalbėtojai. Mitinge

bus ir koncertinė dalis. Antras mitingas įvyks West Side'je, Lapkričio 1 dieną, M. Meldžio salėje. Jo surengiamu rupinasi naujas lietuvių demokratų klubas, kuriame daugiausia dalyvauja čia gimę jaunimas.

T. J. Crowe

T. J. Crowe, dabartinis prezidentas prižiūrėtojų šio Sanitarinio Districto, yra žytai. Jo pasidaravimu buvo įsteigta keleta didelių srutų sunaikinimo įstaigu, ir šiuo laiku yra planuojama įsteigti kitą milžinišką įstaigą, kuri užtikrins 1,850,000 žmonėms švarumą ir sveikatą.

T. J. Crowe yra labai aktyvus žmogus ir apart šio didelio darbo, jis yra prezidentu First National Bank of Oak Park, ir taipgi žymiai interesusas keleta pramonij. O jis pradėjo gyvenimą kaip laikraščiu išnešiotojas.

Jo darbai yra giriami Dr. Scherer, kuris yra skaitomas Europoj kaip ekspertas sanitariniuose reikaluose.

Telefonas Pullman 1092

Rėdykitės Mandagai o A. WAYCHUKINAS ir siuva tik madingus ir pulkiai Pritaikintus Siutus ir Overkotas.

Ateikite ir persitinkinsite Taiso, Prosiną, Dažo ir Sutaíso Vyrų ir Moterų Rubus prienamomis kainomis

A. Waychukinas
324 East 115th Street
Chicago Kensington Illinois

Fun in Any Nite!

BASEBALL SCORES

BROADCASTED NIGHTLY by the NOBLE CIGARMAN

THRU STATIONS WBZ WBZA WJAR WICC WCSH

NOBLE DIAMONDS
HAVANA FILLER
4 FOR A QUARTER

HOME RESTAURANT (VALGYKLA)
Jono Makarevičiaus
419 CAMPBELL AVE.
WEST HAVEN, CONN.
Tel. West 2765

Joseph J. Dirsa
LIETUVIS GRABORIUS
Teikiu patarnavimą laidotuvių ir išrendavoju automobilius vestuvėm ir kitokiem pasivažinėjimam.
Gyvenimo vieta
194 Millbury st. Tel. Cedar 4953
3rd Floor
Office Funeral Home,
212 Millbury St., Worcester,
Tel. Park 2766

KORESPONDENCIJOS

DETROIT, MICH.
Atėjus rudeniu vel prasideda draugijų darbuotė. Detroido Lietuvių Operos Draugijo Choras nesulaukdamas sugrįžtant komp. M. Petrausko pradėjo dainuoti su kitu mokytoju. Praktikas laiko kas Subatą Lietuvių svetainėje, nuo 4 valandos po pietų. Mylintieji dainą gali atsilankyti.

S. L. A. 352 kp. rengia koncertą ir balių spalio 28 d. Lietuvių svetainėje. Koncertas gali buti labai puikus, nes jame dalyvauja geriausias Detroido meno pėkos, kaip tai p-lė L. Žukauskaitė, J. Valiukas, artistas Olsauskas ir kiti.

Darbai Detroite eina gerai, nežiurint, kad ruduo, bet automobilių dirbtuvės dirba, kad net pyška.

Korespondentas.
PITTSBURGH, PA.
Lietuvė mirė 110 metų senumo.

Antanina Kratavičienė, 110 metų senumo mirė savo namuose no. 2213 Jane Street. Ji gimus Lietuvoje atvyko į Jungtines Valstijas 20 metų atgal. Ji gyveno su savo duktere rances Marchulkinos. Serdedoje 10 Spalio susiinteresavo matyti didįjį dirizablį Los Angelos, kuris skrido viršum Pitsburgo miesto; tą dieną ji pavaikštinėjo po gatves su savo dviem anukais, vėliaus pradėjo dejuoti buk į pavargus. Valandą laiko pralinkus rado nebe gyvą mirus.

Kratavičienė prigulėjo prie švento Kazimiero parapijos ir taipgi prie Sv. Pranciškaus draugijo. Paliko savo sunų ir dukterį ir 12 anukų ir 12 pranukų. Net angliški laikra-

Sharin FLORIST
10 Portland St. Worcester, Mass.
OPPOSITE BANCROFT HOTEL
TELEPHONE PARK 4104

LIETUVISKA UZEIGA
Padidinta ir naujai ištaisyta pirmos klesos lietuviska užeiga-valgykla.

CHARLE'S LUNCH
94 Millbury St.
Worcester, Mass.

FRANK ZALAPUG
56 1/2 ORANGE ST.
WORCESTER, MASS
Atlieku visokį link namų pataisymo medžio darbą. Taipgi pentinu popieruoju. Darbą atlieku gerai.

JOS. ZUROMSKIS
ELECTRICIAN
WIRING and REPAIRING
Motors—Fixtures—Water Pumps
Tel. Park 5452 Tel. Cedar 7336

National Ice Cream Co.
Darydami kokius parengimus reikalaukite mūsų Ice Creamo ir toniko. Visiems suteiksiu tinkamą patarnavimą.
P. A. DĒDYNAS
96 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS.
Telefonas: Park 7984

CLASS
Havana Filled
A
6 SIZES
10¢ to 3 for 50¢
WARD P. ROBERTS Inc

KUOMET NORĒSITE RAKANDU
Atminkite, kad mūsų krautuvė yra biznyje jau 40 metų. Už cash arba išmokėjimais.
R. NORTHBRIDGE FURNITURE CO.
Worcester, Mass
166 Southbridge St.

VALGOMŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ
Jeigu norite gauti geriausias mėsas ir kitus valgomus daiktus, tai užėikite į A. Kriaučialio ir J. Krasinsko krautuve.
181 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.

Ofiso Tel. Park 3491
ADVOKATAI BARKUS IR ABODEELY
725 SLATER BUILDING
Worcester, Mass.
IGNAS J. BARKUS
101 Sterling st. Maple 4964.
MICHAEL N. ABODEELY
71 Suffolk St. Cedar 6771

LIETUVISKA DUONKEPKYKLA
Mes kepame 6 rusių doną keikus ir pajus. Nepamirškite ir klauskit mūsų duonos
A. Duda ir V. Staliauskas
75 WARD ST.
Worcester, Mass.

GEORGE WIEGERT CO.
Užlaikome visokias mėsas, dešras ir virtas ames. Viskas dideleme pasirinkime.
275 GREENWOOD ST.
Worcester, Mass.

Lietuviškų Ceverykų Krautuvė
90 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.
Vino Česnos krautuvėje visuomet galite gauti gerus ceverykus del visos savo šeimos. Prienamomas kaino ir užtikrintas patarnavimas.

SAUGOK GALVĄ IR VIDURIUS
Žmonės, kuriem skauda galvas arba kurių skilvis gerai nedirba, pus greit palengvinti, įleivartus Pepsenic Peppenic, kuris širdies visai neliečia. Galima gauti aptiekose arba siųskite šc. stampomis del sampalo
PEPSenic SELTZER CO.
Worcester, Mass.

PRAN. J. BUBLYS BOBBLIS
LIETUVIS ADVOKATAS
638 SLATER BLDG
Tel. Park 2939
Nanai 51 Harlem Street
(Kampas Sterling St.
Tel. Cedar 1768-M
WORCESTERY

PIANAI, RADIO, GRAMOFONAI
Lietuviški Victor, Columbia ir Okeh rekordai
Pianams rolai lietuviški, rusiški ir lenkiški. Pirkdamas visus savo muzikalius instrumentus čia, su taupinsit pinigus. 18-29
Konczanin Music Shop
136 Millbury st. Worcester

Tel. Park 4019
W. N. ESTABROOK
Zinomas Worcestery gėlių la'kytojas. Laidotuvių vainikai, vestuvių bukietai, prienamomas kainomis 50-29
372 MAIN ST. WORCESTER, MASS.

Tel. Cedar 7206
A. J. KATKAUSKAS
Didžiausia Drapanų Krautuvė
201 Millbury St.
Vyr. ūki ir moteriški drabužiai didėlime pasirinkime.
372-376 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.

RUKYKITE C. C. A. CIGARUS

LIETUVISKA SKUTYKLA
382 Millbury st.
Worcester, Mass.
Kerpam gražiai plaukus vyrams ir moterims už 35c. vaikams 25c. išskiriant subatas. Skutam barzdas už 15c.

VINCAS DEGUTIS
Generalis Kontraktorius
Budavoja naujus ir taiso senus namus. Patarnavimas visuomenei
15 ENGLEWOOD AVE
Worcester, Mass.

M. CIVINSKAS Lietuvis Graborius
340 HARDING ST.
WORCESTER, MASS.
Tel. Park 4166
Patarnauju laidotuviem ir išrendavoju automobilius įvairiems reikalams

Tel. Park 2240-4274-4381
PETER BROTHERS
COAL, WOOD & LUMBER
Geras Patarnavimas
161 WASHINGTON STREET
WORCESTER, MASS.

Tel. Tel. Park 2470
BEN. MENDELSON
Advokatas
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėj. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoje taip ir Europoj.
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.

MODELIS 71 SU GARSIU SUPER DYNAMIC SPEAKER
\$137.50
be tubų

Jo stebėtinai aiškus tonas jus užžavės.
Mažas pradinis įmokėjimas ir lengvi mėnesiniai išmokėjimai.

SADER'S Radio Krautuvė
11218 Michigan Ave.

Pašaukite mus, o mes atvesim į namus del demonstracijos.
Pullman 2221

Teatras ir Muzika

SVEIKINAME NAUJĄ BIRUTĘS MOKYTOJĄ.

Spalių 21 d. su pirmu Birutės pasirodymu prasidėjo lietuviškų koncertų sezonas.

Tai taip dabar ir jauti žmogus, kad ta visų gerų žmonių labai gerbiama ir mylima Birutė, tarsi ėmė ir atvėrė duris į lietuviškos muzikos šventyklą. Ir kuone visi muzikos mylėtojai rubais pasipuošė, į šią šventyklą suėję. Ir nesigailėjome, nes grįžome su kažkuo nepaprastu savo sieloje. Tas kažkas tarytum pakėlė mus arčiau dangaus, pašalino nuo šito baisiai prozaiško... materialinio gyvenimo... Ir kada mes, susirinkusieji, tikrai idealinga gyvenimą gyvenome, tai namie pasilikusieji tinginiai — kasdieninio gyvenimo dukšė merdėjo... Nelaimingi tvariniai! Nejaugi jie niekad aukščiau dulkėto gyvenimo nepakils. — į Birutės koncertus neateis?

Turtinga naujo mokytojo iniatyva, didelės pastangos ir kiek galima tiksliai atliktas darbas davė progos Birutei pasirodyti daug puošnesne ir galingesne. Chore daug naujų narių ir daugiausia čia gime jaunuomenė. O tai labai puikus reiškinys. Programas įvairus, gi jo dalyviai papildyti tokiomis žvaigždėmis, kaip Babravičius ir Salaveičiūtė. Dainuoja gana gerai.

Tikrai džiaugiamės nauju mokytoju, ponu Steponavičium, ir sveikiname jį ko širdingiausiai!

Tik didelių gabumų ir garbingų darbų žmogų gali minios širdis tiek daug pamylėti, kaip jį yra pamylėjęs Babravičius. Gražioje Chicagos lietuvių muzikos mylėtojų šeimoje Babravičius pasiliko tikriausiai garbės nariu. Pamylėtoji jį ir jo dainavimą panelės (kaip jau esu sakęs "Sandaros" Nr. 35), pamylėjo ponutės, pamylėtoji ir mes visi. Netikite — paklauskite.

Virtuvė priėmus pečiū (Red.) apie stalė šnekučiausio advokatas, pora daininčių (viena ir muzikos kritikė), gydytojas, poetas ir redaktorius. — Jis dainavo taip tiksliai, taip žavingai... Jis... jis — "divine"! Ir toks malonus, šnekus buvo šį vakarą. Ak, kaip aš trokštu jį pabučiuoti! — su meilės kupina širdimi, su lygiais saulės spinduliams žvilgsniais kalbėjo dainininkė (kuriai savo koncertą jau tikrai šį sezoną duos).

— Ir kodėl nepabučiuoti? — nežinau kuris iš mūsų atsilieps.

— Aš norėjau tai padaryti gyvai artistiška, — būtų buvęs skandalas! — veikia atkirtoji.

— Ir kaip mėčiau su juo drauge koncertuoti. Kad mudu dainuotume duetas...

— Ar nori. Vale, kad aš parašyta apie tai? — klausia gydytojas.

— Rašyk ir mano pavarde įdek. Aš jį myliu... ir nesišlepiu...

— Ir įsimlyjo — vienu vakaru, viename koncerte, — dingtelėjo mano galvoj mintis, ir pradėjo reikštis užvydo jausmas. O gal jis jau seniai jos širdyje daug vietos turėjo? Kas gi tą atspės moters širdies burtus?!

Didelis, stiprus, gražus ir galingas Salaveičiūtės dramatinis soprano tarsi visą auditoriją pripildė. Ir ne tik jį retą Dievo dovaną — puikų balsą — turi, bet ir jaukų bei tikslių dramatiškumą, ir pagali, tarsi ugninį emocijingoumą. Ji dainuoja, jaučia... atsiduria tame dievingame muzikos pasaulyje, j kurį gauna

jeiti ir jos dainavimu sužavėti klausytojai... — Algirdas.

Mūsų Žosės Koncertas

Teiksitės, gerbiamos panelės ir ponutės, atleisti, kad pirmiausia aš čia tik vyrų širdimi ir jausmais tekalbėsiu.

O tie nelaimingi vyrai, žinote pamatę gražios moteriškos žvilgsnius, mano ir šventai tiki, kad tai žvaigždės jiems merkia... Pamatę žavingos moteriškos šypsena, mano, kad tai pati saulė jiems šypsosi... Pajutę jos rankos šilumą, mano, kad ji kokia meilės čeraininkė tėra... O gi gavę ją pabučiuoti, iš tikrųjų, jau mano, kad visos dangus jais gėrisis ir visai jiems nuodėmės (kurių jie taip baisiai kupini!) atleidžia...!

Taipgi, taigi, gerbiamosios, galite lengvai įsivaizduoti, kaip jie jautėsi Žosė estradoje matydami ir jos žavingo dainavimo klausydami. Plyšo jų širdis, iš tikrųjų plyšo, kad jie neturėjo sparnų, kad jie negalėjo ją pagrobtį ir nusinėti į tikrąjį meilės rojų...

Mielosios, ar negaila jums tų biednų vyrų?! Atsiliepkite.

Ir puikiai Žosė dainavo. Jos sudainuotos lietuviškos dainos, kuria mūsų sielą taip, kad mes, parėję iš koncerto, per visą naktį apie Žosę sapnavome?...

Pagalios, be galo yra smagu pastebėti, kad Žosė išgijo muzikos mokslą daugiausia Pocių Koncervatorijoje. Sako tikslu dainavimu parodė ji, na, kad šita mokykla tikrai daug padėjo jai, kad šioje mokykloje ir kitos gali daug pasimokyti ir dainininkėmis tapti.

Bet... ir karčios teisybės būkutis. Kam reikėjo Žosėi imtis tokio sunkaus darbo, kaip su dainavimas tos arijos iš Toskos? Juk tenais ne tik reikia lankstaus dramatinio soprano, bet ir gyvo įgudimo dainuoti. Kam siekti ir tokių aukštybių, kurioms pasiekti sparnai iš tikrųjų yra per trumpi?

O dabar, pagalios, ką jūs, panelė ir ponutės, apie Žosės koncertą manote, tai ne man ispėti, nes jusi siela iš tikrųjų yra per daug visokių slaptybių, stambiai čėrų ir burtų pilna... Aš geriau tylėsiu, o jūs, jei tik norite, tai parašykite; čia vietos jums pakaktinai duosiu.

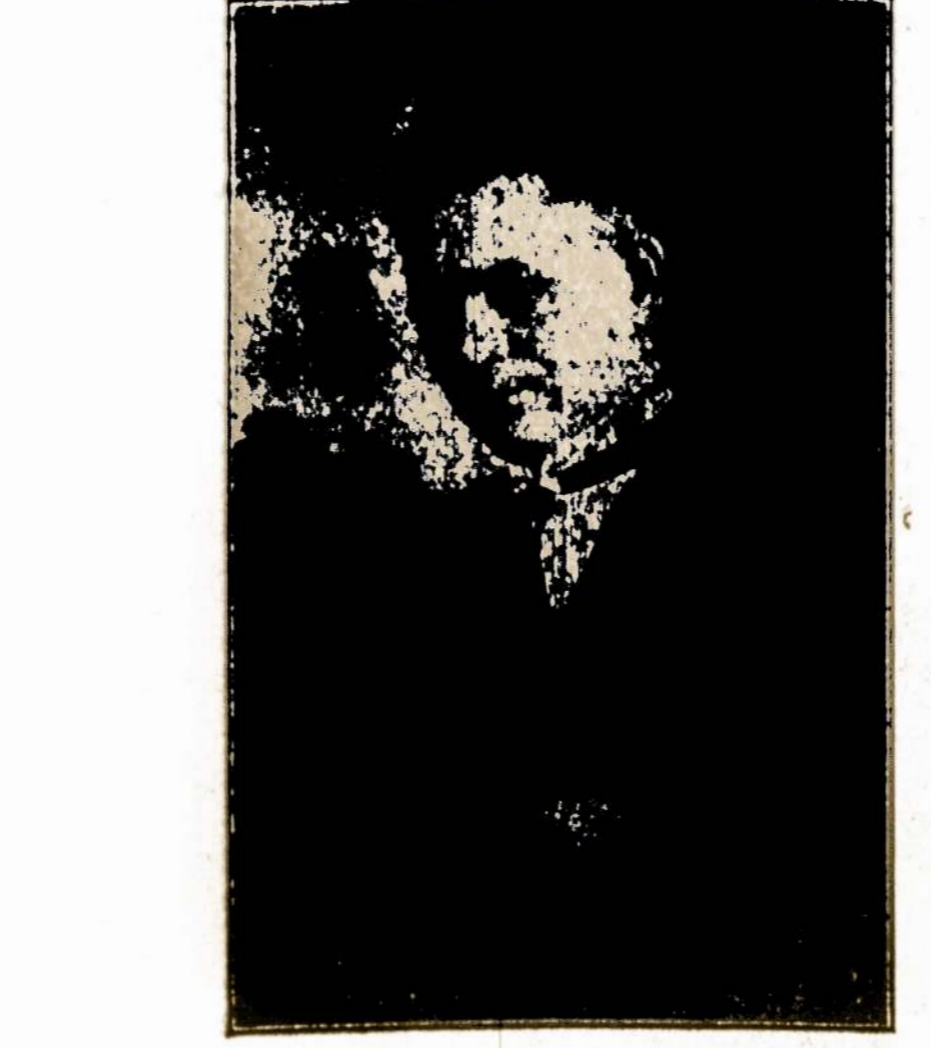
— Algirdas.

PIRMYN CHORAS

Zinote, jog mūsų kolonija yra visu kuo turtinga, o dabar chorais. Sīs choras nuo senai — senai gyvuoja. Jis yra turėjęs visokių laikų, k t. gerai gyvuoja nupuola ir vėl iškyla.

Dabar per pastaruosius porą metų Pirmyn Choras didžiais šuoliais pažengė pirmyn. Ačiu tik keliems darbuotojams už jų pasidarbavimą ir žinojimą kaip atgaivinti, šiandien mūsų choras yra skaitlingas dainininkais ir turi gerą mokytoją poną S. Čerėnę.

Nedėlioje, lapkričio 4 d., choras stato vieno veiksmo operetę "Beprotnamis" Dania Society Hall, 1651-53 N. Kedzie Avenue, pradžia 8 val. vakare. Kiek teko patirti, tai bus linksmas vakaras, nes minėtas veikalas yra humoristiškas, vėliau bus šokiai. Žinoma, kad reikia visiemis šios kolonijos lietuviams savo organizacijos parengimus remti.

p. Pažarskis.

Roselando Scenos Mylėtojų Ratelis smarkiai ruošiasi prie margumynų vakaro, kuriame apart rateličių, dalyvauja ir

"Glušas"

Vaičkaus teatras Nedėlioje, Spalio-October 28 dieną stato Goodman teatre antrą naują veikalą šiame sezono, butent Fuldo 5-kių veiksmų komediją "Glušas" — arba "Kvailys". Komedijos autorius yra Ludvikas Fuldas o j lietuvių kalba išvertė Viktoras Dineika.

Pagrindinė "Glušo" mintis yra garbinimas aukso veršio. Miršta turtingas bevalkis biznesierius — pramonininkas. Visi jo giminaičiai susidomavę kam velionis paliko savo turta. Galų galais pakviečia giminaičius j teismą ir tenai teisėjas atidaro testamentą, šulig kuriuo visi giminaičiai turi nu balsuoti kas iš jų yra kvailiausias, nes visas turtas paliekamas kvailiausiam iš giminių, nors labai nesmagu būti kvailiu, bet troškimas pinigų verčia kiekvieną balsuoti už save, kad tapti paveldėju velionies turto. Balsavimas pasekmių neduoda, kadangi visi balsuoja už save, išskyrus vieną, butent Justą Haeberliną. Tada teisėjas atidaro antrą voka, kuriame Justas Haeberlin velionies valia paskirtas viso turto paveldėju. Justas Haeberlin gražios sielos žmogus, didelis idealistas jaučia save įžeistą, kadangi jis velionies pripažįstas kvailiausiu; atsiskalo formališkai nuo paveldėjimo, visų kitų savo giminaičių naudai. Visi jo giminaičiai apimti džiaugsmu žada Justui Haeberlinui iki gyvos galvos paramą, bet laikui bėgant visi jį aplėdžia ir galų gale pas giminaičius kyla mintis, kad Justas Haeberlin yra beprotis, ned normališkas žmogus, kurs gali net ir juos sukompromituoti, todėl nutaria patalpinti jį į bepročių senatoriją. Jie žinoma kaipo žemų jausmų žmonės ne suprato aukštos prakilnos sielos idealisto Justo, bet visą tą įvyki seką viena turtinga amerikietė apie kurią suka daugybė vaikių ir jį visiems atsako, nes jos idealas surasti savą gyvenimo draugą idealistą panašų j Justą Haeberlin. Sanatorijos vyriausiasis daktaras įsitikina, kad jo pacientas Justas netikėtai yra nebeproas, bet daug aukštesnis ir prakilnesnis už paprastus žmones, bet susmulkėję žmoneliai jo nesupranta, nes jie paskendę materializmo bangose ir kiekvieną prakilnesnį žmogų, kas negarbina aukso veršio, kas neparoduoda savę už pinigų, skaito nenormališku.

Galų gale aukštai minėta amerikietė plė Wiegand apsi reišė Justui meilei, tardama: "Tu vienintelis už kurio aš esu pasiryžusi ištėkti. Aš esu įsitikinusi, kad su tokiu vyru kaip tu aš gražiai sunaudosiu savo gyvenimą. Tau reikalinas tikras nuoširdus globėjas ir aš noriu tas pareigas pasiimti ant savęs. Yra vyrų, kurie veda, bet yra ir tokių, kurie ištėka. Tamsta gi p. Haerberlin priklausai tai vyrų rūšiai, kurie ištėka."

VAICKAUS TEATRAS IR CHICAGOS LIETUVIAI.

Stato garsųj "Glušą".

Šį sezoną Vaičkaus teatras stato Goodman teatre spalio m. 28 d., antrą veikalą, butent Fuldo 5-kių veiksmų komediją "Glušas". Nežiūrint į begalinai sunkias gyvenimo sąlygas J. Vaičkus kuria mums chieagiečiams nuolatinių lietuvių teatrą. Jis sugrupavo apie save 30 žmonių, čia gimusių jaunių, mokius juos lietuvių kalbos, istorijos, lavina meno sritij, skiepija jų širdyse Tėvynės meilės jausmus, ruošia iš jų ateinančiai lietuvių gentkarčiai Amerikoje pionierius — veikėjus, kad jie mums aplėdūs šį pasaulį užimtu mūsų vietą ir būtų mūsų tautos garbingais vadais.

Jis įkūrė Lietuvoj Valstybinę dramą ir Šaulių Sąjungos teatrą, jis ir čionai dirba, kad musio jaunimo. Jeigu mes jo žygius remsime, tai jis mums sukurs teatrą apie kurį gruposis mūsų jaunimas. Darbas yra milžiniškai sunkus, nes veikimas senų stiprių organizacijų darosi silpnėsiu, kadangi sunkios gyvenimo aplinkybės nustelbia, o J. Vaičkus, dirba be palovos neatsižiūrėdamas ar tas jam duos pelno ar nuostolius, ar jį užtai girs ar peiks. Toks žmogus yra visu kuo remtinas.

MORNING STAR CLUB

Sīs klubas yra politikos ir pašalpos. Jis užlaiko savo kambarius ant Robey arti Wabansia Ave., tenai beveik yra centras judėjimo, nes visais vakarais buna atidaras. Prie šio klubo priklauso labiau jauni vyrai ir geri sportai. Šio klubo didelis parengimas įvyks šeštadienio vakare lapkričio 3 d., Wicker Park Hall. Nėra abejonės, kad paisekimai turės, nes visi jo parengimai, mūsų kolonijoje bus pasekmingiausi.

Lietuvos Žinios

"PUČISTUS" RADO NEKALTAIS.

Pavasarij karo teismas buvo nutesis raseiniškių burj po 10, 12 metų kalėjimo neva už rengimą "Sukilimo" Raseiniuose. Dabar kad taip civilis teismas prietū prie kitos panašios bylos, kurioje dr. Pajaujė ir Bildušas net mirtimi buvo nusmerkti.

Vyr. Tribunolas kariuomenės teismo sprendimą atmetė. J. Dovydaiči (buvusj nubaustą 10 metų), Igra Banj (buv. nub. 5 met.) ir Liudą Zvengą (buv. nub. 5 met.) nubaudė po 1 metų ir 6 mėn. kalėjimo, j tą įskaitomas ir atsėdėtas laikas nuo gegužės 11 d. Be to, konfiskavo jų turta. O Al. Zukauską, Al. Špuką, Ant. Griškį, J. Novogrodskį, J. Sirtautą, J. Biržinį ir J. Šiaudytį išteisino ir paleido iš kalėjimo.

Leidžia Lietuvos Chronologiją.

Užsienių Reikalų Ministerija yra paruošusi spaudai Lietuvos politinio, kultūrinio, meno ir ekonominio gyvenimo chronologiją iš 1918 — 1928 m.

Be to, knygoje tuoj po žanagos yra dedamos chronologine tvarka žinios iš 1904 — 1917 m., turinčios ryšio su Lietuvos kurimui k. a. spaudos laisvės atgavimas, Did. Vilniaus seimas ir kit. Nepriklausomybės metais žinios paimtos nuo 1918 m. vasario 16 d. iki 1928 m. vasario 16 d.: ministerij kabinetų gėrmainos žinios apie valdiškas ir visuomenės įstaigas; ekonominio gyvenimo įvykiai: sutartys, parodos; kultūrinio: dainų šventės, žymesni įvykiai teatro srity ir daug kit.

Steigiama civilinė aviacijos mokykla.

Skraidymai Linksmdvario aerodrome prasidės 1 val. Bus demonstruojami publicai lėktuvai ir duodami paaikškinimai. Norintieji turėsia progos paskraidyti. Kauno miesto ir apylinkių apžiūrėjimui iš oro kainos 25 litai. Skraidymai su figuromis ir ilgesnei distancėjai kainos brangiau. Įėjimas į aerodromą — 1 litas. Sėdimos vietos — 3 litai. Aviacijos propagandos įsigyti lėktuvams numatomai civilinės aviacijos mokykla.

VARO LIETUVISKĄ MUNSAINA.

Krakės. Krakų valščiaus apylinkėj smarkiai išsiplatino si naminės degtinės gamyba, kurią daugiausia daro patys ukininkai. Ryšj su tuo žymiai išsiplatino ir girtavimas. Svarbiausia, kad jis, esant tokioms apystovoms, labai platinasi jaunuomenės net ir vaikų tarpe. Kas čia kaltas, sunku pasakyti. Girdėti įtarimu, kad vietos policija tuo reikalau maža iniciatyvos teparodonti.

BURLIOKAI GRĮZTA NAMO.

Šiomis dienomis iš Lietuvos j Sibirą išvažiavo 460 rusų "poselencų", kuriuos nuo 1863 m. sukilimo buvo įkurdinusi caro valdžia iš lietuvių atimtuose ukiuose. Lietuvos vyriausybė grįžtantiems j tėvynę rusams suteikė nemokamas vizas ir kitas lengvatas. Buvusieji "poselencai" vežasi su savim: arklis, karves, avis ir net galvijams pašarą. Taip pat, žemės ukio mašinas ir kitus padargus. Pirmoji grįžtančiųjų partija yra daugiausia iš Šiaulių ir Joniškio apylinkių kur, jū daugiausia buvo įkurdinta. Teko patirti, kad iš Lietuvos j Tambovo guberniją ruošiasi grįžti apie 1500 rusų.

SKAITYKIT IR PLATINKIT SANDARĄ

Nesąmonė.

PALANGA. — Čionykštj vidurinės mokyklos direktorių Kiošj, Friburgo jezuitų mokyklos puskaktarij, kurj pernai klebonijos pastangomis buvo direktoriu paskyrę, dabar iškėlė j Sedą, o Palangai paskyrė Darbėnų kleboną kun. dušas net mirtimi buvo nusmerkti.

Rodos, Palangos maldingoji visuomenės dalis turėjo apsidžiaugti, juk vis tik kunigas Genys tai ne koks Kiošis: jis ir kanaaninkas ir Rymo daktaras, ir už Kiošj daug sykių pamaldesnis. Bet nespėjo kun. Genys koją, įkelti, kaip Palangos viet. mokyklų tėvų komitetas vadov. kunigų pakurstytas, tuojau pasiuntė šviet. Ministerijai prašymą, kad kuniga Genj atšauktų. Ar ne nesąmonė?

Lietuvos sviestas.

Tarptautinėje maisto produktų parodoj Paryžiuj ir Lježe (Belgijoj) apdovanotas aukso medaliu.

Skaitykite ir Platinkite SANDARĄ

Phone Pullman 5950

Waitches Brothers Korporacija Real Estate — Paskolos — Inšuriniai 10756 Michigan Ave. CHICAGO B. A. WAITCHES Vedėjas

\$1000 iki \$5000 GYVASTIES APDRAUDA BE MEDIKALĖS EGZAMINACIJOS Sveikiems žmonėms nuo 17 iki 50 metų amžiaus Specialiai kontraktai — kreipkitės j mane sužinoti kaip išgauti išmokėtą "policy" j 13 metų, mokant paprastą mokesčj. Jungia investicija su pilna apdrauda. Su medikale egzaminacija, galima apsidrausti iki \$300,000. KOMPANIJA SU MAŽIAUSIOM ISLAIDOM AMERIKOJ Kompanijos turas — \$400,000,000 Esame pasekmingai veikių per 57 metus Rašykite ar prisiekite šj kuponę K. J. PHILLIPS (Phillipovich) Apdraudos Patarėjas 751 W. 31st St., Chicago Mieste ofisas 112 W. Adams St. Be jokių obligacijų iš mano pusės, malonėkite pranešti man apie smulkmenas ir kainas. Vardas Adresas Gimimo diena

Tris Dideles DIENOS ATIDARYMAS NAUJO DARŽO

C. P. SUROMSKIS, savininkas buvusio Blistrupo vietos JUSTICE PARK daržo, Archer Avenue ir Kean Avenue, kviečia visus atsilankyti ko skaitlingiausia. Bus geriausia muzika, skaniausi valgiai ir minkšti gerimai. Žodžiu sakant, bus viskas pagal šios galdynės. Prasidės šio mėnesio, Spalio October 26, 27 ir 28 dienomis

Įsitėmykite šias trjė dienas, Su tikra pagarba, C. P. SUROMSKIS

NĖRA KITO TIESESNIOKELIO LIETUVA ARBA IS LIETUVOS Į AMERIKA KAIP PER Klaipėdą

— ANT — BALTIC AMERIKOS LINIJOS

Važiavimas su vienu iš B.A.L. Laivų per Klaipėdą prie dabartinių aplinkybių yra labai malonus ir visai keleivių nevargina

KODEL LIETUVIAI VAŽIUOJA ANT ŠIOS LINIJOS?

- 1) Nepertraukiama kelionė iš porto į portą
- 2) Nereikia tranqyti geležinkeliais po svetimos šalīs,
- 3) Lietuviškai galima susikabėti su laivo aptarnautojais,
- 4) Geras valgis ir mandagus patarnavimas,
- 5) Kasdieną judami paveiksiai ir koncertai
- 6) Išpildomi laivo orkestrų, įvairūs žaislai, šokiai ir t.t.

KAINOS IS KAUNO: \$125. Trečia Klesa Valdžios Tax Ekstra

KAINOS I KLAIPEDA Trečia Kl. \$107 I abi pusi \$181. Turistinė 3 klesa (arba buvusia II klesa — \$122.00 I abi pusi 203.50

ISPLAUKIMAI LAIVŲ IS NEW YORKO: "POLONIA" ... Gruodžio 4 "LITUANIA" ... Gruodžio 22 Ziniom Kreipkitės j Vietos Agentą ar j Bendrovę BALTIC AMERICA LINE 8 Bridge Street Union Trust Bldg. 315 So. Dearborn street New York, N. Y. Pittsburgh, N. Y. Chicago, Illinois

CHICAGOJE

CHICAGA, LIETUVIAI IR JU DARBAI.

Rašo Dr. Margeris

Ką ir kaip čia rašysime

Rašysime čionais brožuus iš Chicagos lietuvių istorijos. Taigi gyvai papasakosime, kaip seniai lietuviai čia tebe gyvena, kiek jų čia buvo apie 50 metų atgal, kaip jie daugėjo, kultūrėjo biznyj ir apskritai turte kilo, ir tt.

Rašysime remdamiesi senųjų Chicagos lietuvių atsiminimais. Tokiu keliu mūsų raštas tarsi gyvai susilies su čionykščių lietuvių pergyventais pasisekimais ir nepasisekimais, su džiaugsmais ir sielvartais, ir tt.

Kurie pažįstate seniausius Chicagos lietuvius, praneskite mums, o mes pasistengsime, su jais pasimatyti, įdomių žinių iš jų gauti, na, ir čia jas surašyti.

Chicaga ir lietuviai 50 metų atgal

Tiktai sustokime ir pagalvokime: penkios dešimtys metų atgal! Juk tai iš tikrųjų ne juokai.

Ar jūs, sakau, vyriškiai, vis dar tebeatsimenate tą dainelę, kurią Lietuvenoj budami, žinot, mes visi dainuodavome:

„Treji meteliai — ne viena diena; Atmink, mergele, pas tave vieną...“

Taigi, jeigu tik treji meteliai — ne viena diena, tai ką gi dabar ir besakyti apie penkias dešimtis metų?!

O vis delto ir šitoje, taip sakant, gilioje senovėje, vadinasi, 50 metų atgalios, Chicagoj lietuvių jau buta ir tiesta pamatas tai garsiai ir galingai lietuvių Chicagai, kokią šiandien jau visi matome.

Ir va todėl dar kartą sustoję pagalvokime, kiek visokiausių dalykų Chicagoe ir lietuvių gyvenime per tuos 50 metų turėjo įvykti.

Ar tai nėra be galo įdomu sužinoti? Žinoma, kad taip. Todėl ir skaitykite visą eilę straipsnių, kuriuos čia parašysime, o tada tikrai sužinosite.

Kas per miestas Chicaga tada buvo

Spėjame, kad nors vienas dalykas apie Chicagą visiems aiškus, o tai yra šitas: Kaip toli atgal į Chicagą nežiūrėsime, tai vis matysime, kad po Chicagos kojų visados buvo žemė, virš galvos — dangus, gi banguojantis ažeras iš rytų, miškai ir farmos iš pietų, vakarų ir šiaurį.

O kad aukštumo Chicaga nebuvo tuomet taip aukšta kaip šiandien, tai ir gi, rodos, visi žinote. Vadinasi, buvo laikai, kada Chicagos ir kojos ir sparnai buvo daug trumpesni. Taigi, matote, aukšti bokštai padangių neraižė, ilgos gatvės kažin kur į laukus nesiekė. Tiesa, jau ir tuomet Chicaga buvo 36-ųjų ketvirtainių mylių žemės plotą apžergusi, bet tai ir viskas. Šit, šiaurų pusėn siekė biskutų už Fullerton ave., gi vakarų pusėn šiek tiek prasivariusi buvo ir už Western ave., o pietų linkui, tai jau buvo nusidriekusi ir už 47-tos gatvės, vadinasi, jau visus stokjardus gražiai turėjo savo prieglobstį. Tai ko daugiau ir tereikėjo, ypač stokjardams?

Kai dar pilietis Raulas Ažukas gyvas buvo, tai jis man drąsiai pasakė, kad, girdi, tada Chicaga buvusi lyg ir koks lietuviškas diktas kaimas. O jau tas pašlovintas „loop“, tai sako, prieš šių dienų garsųj lietuvišką Bridgeportą nieko nereikškęs. Ir teisybę nabašninkas Raulas sakė. Juk žiūrėkite, dangaražiū visi nebuvo, namukai žemi, tarsi blynai prie žemės prisiploję. tai koks čia po plyniū tada „loop“ buvo? ką gi jis prieš mūsų

Bridgeportą reiškę? Nieka!

Tramvajus tada arkliai traukė. (Prisimink, broli, Kauną.) Kartais, sako, nepatraukia ir gana, nu, tai išlipę stumdavome, kad net kaulai braškėdavę. (Aha, tai sveikas darbas Kauno ponams!). Kelių, kurie virš žmonių ir net stoų eina, tada, sako, visai nebuvo.

Ir lotai ir namai tada Chicagoe pigūs buvo. Pasak nabašninko Raulo Ažuko, tai jis nors ir ne per daugiasiai pinigų tada turėjęs, bet vis delto galėjęs nupirkti namą net pačiam „loop“e. O tai ne juokai. Juk tai būtų pirmutiniu lietuvių tautoje milijonierium virtęs. Bet, — ak, tas nedėkin-gasai bet, — mūsų Raulas, ažuot pirkęs mūrinį namą pačiame vidurmiestyj, tėsė medinį ant 33-čios ir Auburn ave. Ir kas drįsėte sakyti, kad pilietis Raulas prastai padarė? Niekas. Juk apie tą vietą išaugo didžiausia ir garsiausia lietuvių kolonija Amerikoje.

— Bridgeportas.

Chicagos lietuviai 50 metų atgal

Sako, kad vargiai tada Chicagoj pora tuzinų lietuvių tebuvo. Beveik visi gyvenę Northsایدėj, apie Noble st., kur šiandien jau tik palikiai tarsi knibž-dėte knibžda. Daugiausia buvę tik jauni vyrai, iš Lietuvos ar kitų miestų čionais atvažia-vę. Ir sugyvendavę ko gražiausia. O kai sulaukdavę šventadienio, tai, sako, visi kruvon susieidavę: pasišnekučiuodavę, vieną-kitą kieliškutį į dugną išmesdavę, kartais ir uždainuo-davę, kartais visi drauge pasivaikščioti išeidavę. Tai būvę tikrai gerų draugų būrelis.

Jokio lietuviško biznio tada nebuvo. Patsai nabašninkas Raulas Ažukas kokio tai paliko aptiekoj dirbęs. Tik kiek vėliau ir įsiai biznį įsigijs. Uždėjęs, taip sakant, buėrnę, kuri ir buvo bene tik pirmutinė lietuviška buėrnė Chicagoe. Paskui jis atsidaręs barberne. O 1881 metais jau turėjęs 2500 gerų amerikoniškų dolerių, kurie tais laikais būvę tikri doleriai, ne tokie mažaverčiai, kaip šiandien.

Stebėtinai daiktas, kad juo labiau augo stokjardai, tuo smarkiau daugėjo čia lietuviai. Ir dalykas bus visai aiškus, jeigu tik mes, lietuviai, nesigėdinsime prisipažinti, jog Lietuvenoje su kiaulėmis užaugę, taigi, matote, ir Amerikoje kiaulių nesibaidėme... O labai pravartu pastebėti, kad 1880 metais jau nebe maži stokjardai buvo. Tais metais stokjarduose užmušta: 1,388,477 galvijai, 7,959,555 kiaulės, 335,810 avių ir 10,398 arkliai.

Taigi lietuviai Chicagoe, tarsi kokie grybai po lytui, ir dygo ir augo. Žinoma, vis daugiau ir daugiau pradėjo lietuviškų biznių steigtis; susikūrė viena-kita parapija; susitvėrė viena-kita „draugystė“; paskui atsirado knygynėlių, laikraščių, ir tt.

(Bus daugiau)

KLAIDOS ATITAIŠYMAS.

Sandaros 35-tam numeryj, aprašyme apie Peoples Furniture Kompaniją įvyko negeština klaida. Butent, mūsų pranešėjas gavęs seną aprašymą apie šią įstaigą, kaip me-džiagą naujam aprašymui, nepatėmijęs, patalpino, kad ši įstaiga apvaikščioja 9-tus me-tus savo gyvavimo, kuomet turėjo būti 12-tus metus. Taipgi tilpo ir keletas kitokių sakinių ir skaitlinių, kurios neatatinka dabartiniam Peoples Furniture Kompanijos stoviu, už ką mes apgailėstaujam ir atsiprašom. Administracija.

SUSIRINKIMAS.

T. M. D. 22-ros kuopos su surinkimas įvyks Nedėlioje, Spalio 28 dieną, 2-ria valandą po pietų Sandaros salėje, 3331 S. Halsted Street. Susirinkimas yra labai varbus ir todėl visi nariai būtina dalyvaukite. — Valdyba.

MECHANIKAI — MENININKAI

Jau rengiasi prie pasaulinės parodos.

Kaip pasirodo, tai lietuviai labai rimtai rengiasi prie pasaulinės parodos 1933 metuose, Chicagoe. Jau keli svarbus išradėjai, mechanikai ir menininkai yra tarp savęs susižinoję ir dabar tveriasi komitetas tolimesniam darbo vedimui.

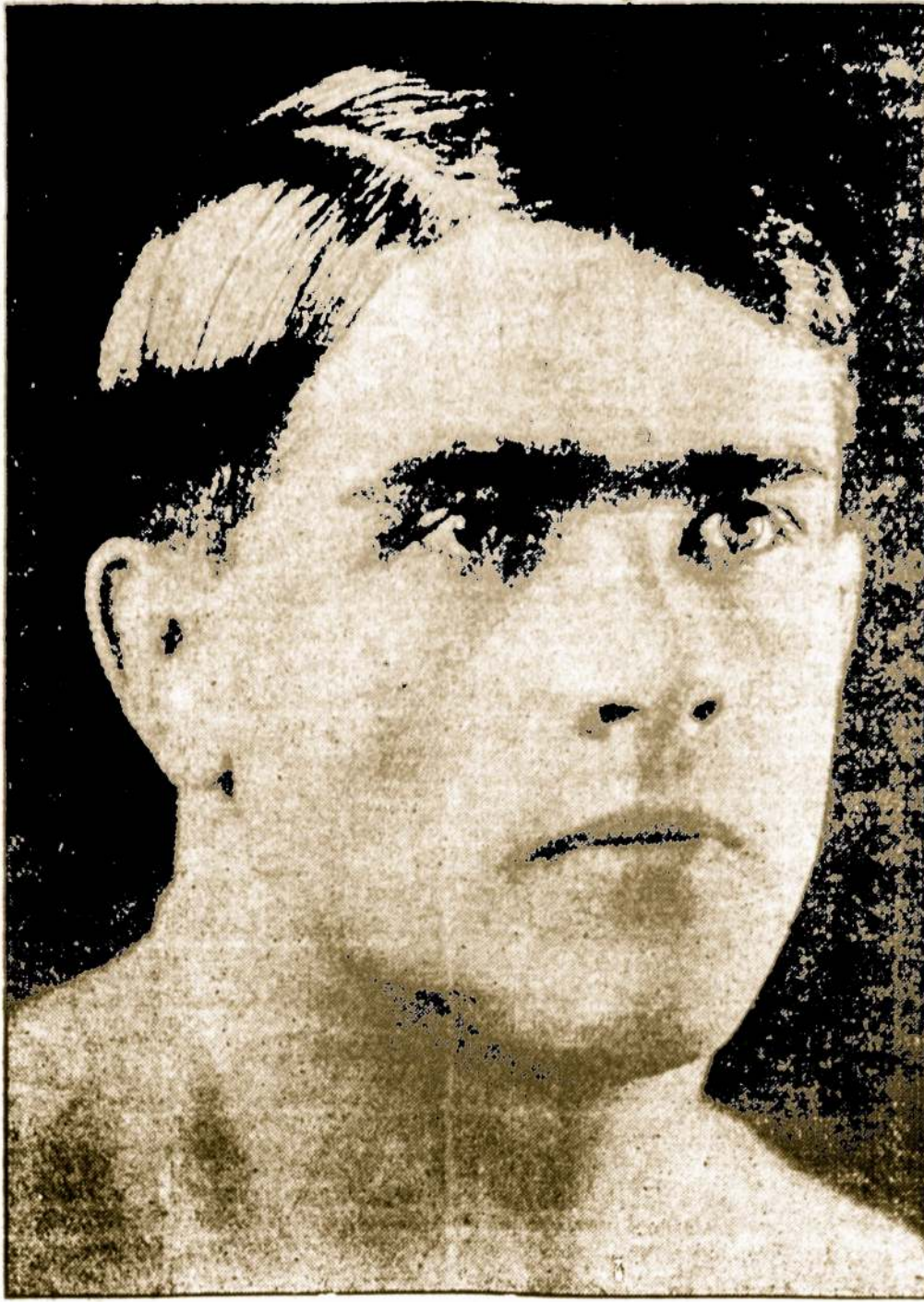
Šis komitetas imasi tikslo, parodyti pasauliui ką lietuviai yra atsiėkę srityse išradimų, mechaninių pagerinimų, skulptūros ir piešybos.

Pakol kas šis komitetas dar neturi nuolatinio antrašči, bet norinti susižinoti šiuo reikalu galima kreiptis pas Mechanikų — Menininkų Komitetą, „Sandaros“ antrašu, 3331 So. Halsted street, Chicago, Ill.

SANDAROS 23-čia KUOPA.

Mūsų kuopa laikė savo susirinkimą 17 d. spalio, Liuosy-tybės salėje, kuris buvo sekmin-gas. Prie Sandaros organizacijai prisidėjo du nauji nariai: vienas tai p. L. Strupas, žino-mas šioj kolonijoj kaipo rimtas ir teisingas biznieriūs, ger-as lietuvis, remiantis visus tautinius reikalus; antras tai p. Jonas Cepaitis, kuris įstojo naujai, nes keli metai atgal buvo sandarietis. Valio nau-ji sandariečiai.

Butų labai pageidaujama, kad mūsų kolonijoje kuopa pasidvigubintų nariais. Mes turėdami „Sandarą“ Chicagoe, jaučiamės kaipo tikri savininkai, nes „Sandara“ yra tikras tautinis laikraštis, kuris rupinasi vien lietuvių reika-lais. Todėl, ar nevertėtų gauti daugiau širdingų draugų. — Kražių Ksaveras.

p. KARL POZELLA

ROSELANDO MARGUMYNU VAKARAS.

Ruošia L. S. M. Ratelis, stato scenoje „BYLA DEL LINU“ Markos dviejų vėksmų komediją ir gyvą panoramą „Sapnai“. Atliks p. K. Požela ir p. lė A. Pečiukaitė.

Town of Lake

Kaip jau yra žinoma, o ypač-tingai Chicagos lietuviams, šia me momente yra nemažas amerikos partijų politinis judėjimas, kaip tai: Demokratai ir Republikonai. Jie čaro lenktynes, kad gавus daugiau nuo piliečių paramos — balsų, kuris į Suv. Valstijų prezidentus, kaip tai nuo Demokratu Al. E. Smith'as, ir nuo Republikonų Hooveris.

Šitai 19 spalio buvo šoks įvykis: Atsilankė minėtas kandidatas į Suv. Valstijų prezidentų Al. E. Smith'as į Chicagą, kurį Demokratų partija pasitiko su triukšmingomis ovacijoms ir nušautą keletą kartų „Ura Ura“ del Smitho, už prezidentus. O iš publikos taip jau jauna panelė garsin-gu balsu šaukia „Ura Ura“ už Hooverį į prezidentus. Publi-

Hermiage Avenue. Teko jai kalbėti sako, net turėjusi nemažą sarmatą, kada po nusaukimo už Hooverį balsiai publika į ją visą žiūrėjusi.

Reikalinga vienam vyrui nemažas, šviesus kambarys, su valgiu ar be valgiu. Vieta turi būti paranki važinėti į miestą. Antrašą paduokite Sandaroje, 3331 South Halsted Street.

NAUJOJ VIETOJ

Buvęs Sandaros prezidentas, plačiai žinomas visuomenės veikėjas Dr. K. Drangelis (Dentistas), persikėlė į naują vietą, 2417 West 63rd Street, netoli Western Avenue, Chicago.

Tel. Republic 2266. Valandos nuo 10 ryto iki 8 vak., išskiriant trečiadienį.

BROLIŲ KRUGELIŲ

Seniausia MINKSTŲ GERIMŲ ISDIRBYSTĖ

Visoj Connecticute valstijoje. Pritatom visokius gėrimus kur tik kas reikalauja, kaip tai: baltams, vestuvėms, krikštynom ir tt. Reikale kreipkitės pas BROOKLYN BOTTLING CO. 47 Drayer ave. Waterbury, Conn Telephone 1418 (1-29)

Kiekvienas turi tai žinoti!

M. G. Valaskas
373 Kensington Ave.
Roseland, Chicago, Ill.

J. A. Jokantas Jos. Jokantas
Phone Lafayette 7674

Jokantas Bros.

GENERAL CONTRACTORS

Real Estate, Loans, Mortgages & Insurance
Safety Deposit Boxes

4138 Archer Avenue Chicago, Ill.

LIETUVIAI, REMKITE SAVUS!

KRAUTUVE VYRISKŲ DRABUZIŲ

Viršutinių ir apatinių marškinių kaip vilnonių, taip ir kitokių; kaklaraiščių ir kalmierių; sveterių, skrybėlių, kepturių ir visokių kitokių dalykų

Taipgi moteriškų pirmos rūšies šilkinių ir kitokių pančiukų, marškinių, šalikų, pirštinių. Krautuveje randasi lietuviškų knygų, laikraščių, rašomos popieros ir geriausios trejankos (trejų devynerių). Taipgi krautuveje grafamonių, lietuviškų rekordų — dainų ir adatų.

Lietuviška Agentura

Pinųgi siuntimo, Laivakorčių, Legališkių Popierių. Ko tik reikia kreipkitės, remkit savus žmones, o reikale jus pagelbėsime. Pasistengime užlaikyti savus biznieriūs!

JONAS SEKYS

177 Park Street Hartford, Conn.

Pristatome I Viešas Miesto Dalis Phone Boulevard 7314

S. LOVEIKIS

KVIETKININKAS

Nuskintos Kvietkos

Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams Vainikai

3316 So. Halsted Street Chicago, Ill.

Bus. Phone Boul. 0406 Res. Phone Boul. 0527

S. A. ZOLP

Carpenter and

GENERAL CONTRACTOR

Business 3331 South Halsted Street

Residence 843 West 33rd Street

Telefonas Boulevard 4139

A. MASALSKIS

VISOJ CHICAGOJ GERIAUSIAI
ŽINOMAS LIETUVIŲ

Graborius ir Balsamuotojas

(EMBALMER)

ŠAUKITE JŲ KAD IR VIDUR-NAKTĮ.

Duoda skubų ir sąžinišką patarnavimą
Automobiliai visokiems reikalams

3307 Auburn Avenue Chicago, Ill.

VARTOK NUO REUMATIZMO

Oxyl Citium

Apturėsi Pagelbą!

Reikalaukite šio vaisto visose aptiekose, ypač lietuviškose. OXYL CITIUM išrasta neseniai ir jau kas tik gydysis, tai visada pasigydė.

JEI SERGATE REUMATIZMU

Tai pamėginkit šį vaistą, o tikrai rasite sau pagelbą. O jei netiks, Jums nepagelbės, atneškite atgal. Kreipkitės pas lietuvius vaistininkus kur tik gyvenat, jūsų miesto aptiekoje yra, o jei nebutų, tai rasykite žemiau padėtą adresu, gausite per pašta.

EDVARDAS BAJERCİUS

(E. BİERS)

Vaistininkas

220 Park Street Hartford, Conn.

VİENATINĖ LIETUVIŠKA APTIEKA
VISAME HARTFORDE

GARSINKITĖS SANDAROJE

Skaitykit ir Platinkit SANDARĄ

"MARGUTIS"

MUZIKA IR JUOKU MĖNESINIS ŽURNALAS

Dainos: Chorams, Solistams
Gaidos dėl pjano
Teatralams veikalai
Pilas geriausių juokų
Kaina \$1.00 metams
"MARGUTIS"

3241 S. Halsted St., Chicago, Ill.

A. KISSEL BARBERYS

368 Kensington Ave.

Julius P. Waitches LAWYER

10756 So. Michigan Avenue
CHICAGO

Phone Pullman 5950

DR. I. E. MAKAR PHYSICIAN AND SURGEON

10748 S. Michigan Avenue
Chicago, Ill.
Office Hours: 10 to 12 - 2 to 4 P. M.
and 6:30 to 8:30 P. M.
Phone Pullman 1193
or Chesterfield 5578

Phone Canal 6222

DR. S. BIEZIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: 1-3 ir 7-8; Ned. 10-12 ryto
Rezidencija 6640 S. Maplewood Ave.
Tel. Republic 7868
CHICAGO, ILL.

A. L. DAVIDONIS, M. D.

4910 So. Michigan Ave.
Tel. Kenwood 5107

Valandos: nuo 9 iki 11 val. ryto;
nuo 6 iki 8 val. vakare
apart šventadienio ir ketvirtadienio

Phone Boulevard 1401

DR. V. A. ŠIMKUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3343 So. Halsted St.
VALANDOS:
nuo 2 iki 4 P. M. nuo 7 iki 9 P. M.
Nedėlioju nuo 10 iki 12 A. M.

Ofiso ir Res. Tel. Boulevard 5913

DR. A. J. BERTASH

3464 South Halsted Street
Ofiso valandos nuo 1 iki 3 po pietų
ir nuo 6 iki 8 val. vakare

Res. 3201 South Wallace Street

Tel. Hemlock 8151

DR. V. S. NARYAUCKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2435 West 69th Street
VALANDOS:
Nuo 9 iki 12 ryto;
Nuo 2 iki 5 po pietų
Nuo 6 iki 9 vakare

A. K. Rutkauskas, M. D.

PHYSICIAN AND SURGEON
4442 So. Western Ave.
Telephone Lafayette 4146
Chicago, Ill.

Valandos: nuo 9 iki 11 ryto nuo 7 iki 9 vakaro

DR. MARGERIS

3421 So. Halsted St.
Phone Boulevard 8483

Val.: nuo 11 ryto iki 3 po pietų
nuo 6 iki 8 vakare
Šventadieniais nuo 10 iki 12

A. MONTVID, M. D.

1579 Milwaukee Ave., Room 209
Kampas North Ave. ir Robey St.
Val.: 1-3 po pietų, 6-8 vak.

Telephone Brunswick 4983
Namų telefonas Brunswick 0597
Ultravioletinė šviesa ir diathermia

Telephone Boulevard 9199

Dr. C. Kasputis DENTIST

3335 So. Halsted Street
Val.: 10-12 A. M. 1-5 P. M.
Vakare 7-8
Chicago, Ill.

DR. P. PETRAITIS DENTISTAS

10748 S. Michigan Ave.
Res. 10848 So. Prairie Ave.
Office Tel. Pullman 0982
Res. Phone Pullman 3402

Telephone Pullman 0856

DR. PAUL ZALYS DENTISTAS

30 East 111th Street
ROSELAND, ILL.

Tel. Brunswick 0624

DR. A. J. GUSSEN LIETUVIŠKA DENTISTAS

1121 Milwaukee Avenue
Valandos: 9-12, 1-6, 6-8:30
Sekmdieniais pagal susitarimą.